PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

- Cena 90 lir

Leto XXVII. Št. 270 (8058)

TRST, četrtek, 18. novembra 1971

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknem, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 pa v tiskarni «Slovenija» v gozdu pod Vojskem pri Idriji. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

POPOLNA POLITIČNA ZMEDA V RIMU

Vladne stranke so ostale v manjšini pri glasovanju o univerzitetni reformi

Vendar ni prišlo do vladne krize - Zapletena in zelo čudna pogajanja o referendumu, razporoki in volitvah predsednika republike

RIM, 17. — V poslanski zbornici je bila danes vlada ponovno v manjšini, ko so glasovali o členu 10 zakonskega predloga o reformi univerz, ki se nanaša na vlogo «docenta v okviru univerzitetnega departmana». Na zahtevo komunista Natte je prišlo do tajnega glasovanja z izidom: 214 proti 187.

Na prvi videz nič posebno novega, saj je ta zakonski predlog dobil že številne popravke in vrsto glasovanj, ki niso bila v skladu z vladno večino. Tokrat po je šlo za tajno glasovanje, s katerim je bil spremenjen bistveni člen vladnega zakonskega predloga in zaradi katerega je poročevalec večine Elkan dejal, da ne more več poročati, saj je naslednji 11. člen tesno povezan z zavrnjenim desetim. Uradno je bilo sporočeno, da se bo poslanska zbornica jutri ob 15.30 ponovno sestala, ko je že odobrila tudi 11. člen.

Razprava zbornice je bila precej dramatična. Po glasovanju so za 40 minut prekinili sejo in nato je dejal minister Misasi, da gre za tehnično in za polotično dejanje ter da je treba ponovno proučiti razna vprašanja, saj sprememba 10. člena pomeni spremembo tudi vseh naslednjih členov.

Komunist Ingrao je obsodil vlado, da se za to vprašanje ne zanima. Vladna večina je odsotna. Ingrao: «Ste obvestili predsednika vlade o tem kar se je dogodilo?»

Misasi: «Očitno da.»

Ingrao: «Zaradi tega pričakujemo, da boste izvajali posledice, ki zanimajo tudi vse druge stranke levega centra, ki molče in ko še zlasti molči krščanska demokracija.»

Minister za šolstvo Misasi je gleda težav v parlamentu izjavil, da je treba takoj sklicati načelnike parlamentarnih skupin, ki naj zagotove ustrezno prisotnost v zbornici in resno razpravo tako, da bo mogoče odobriti zakon o reformi univerz.

Po razburljivem zasedanju in glasovanju v poslanski zbornici je spregovoril načelnik demokristjanske skupine Andreotti, katerega je izval misovec Delfino, da naj odgovori na politično vprašanje: «Dane je bilo 39 prostostrelcev».

Andreotti je dejal, da je prostostrelcev samo 34, da nima nobene možnosti ugotavljanja, kdo ni bil discipliniran, da pa ni treba iz tega ustvarjati dramatičnega položaja, ker so bile tudi odločilne odsotnosti raznih poslancev, ki so bili na važnih sejah. Prav gotovo — je rekel Andreotti — so med odsotnimi tudi «vsega spoštovanja vredni poslanci».

Andreottijev odgovor ni povsem prepričljiv, saj se očitno ruši enotnost Krščanske demokracije, in se šibi njegov predlog «o seznamu imen», v katerem bi bilo ime Andreottija posebej označeno.

Ob normalnih pogojih bi glasovanje proti vladi pomenilo tudi padec vlade z vsemi posledicami in to še zlasti ko ne gre za tehnična, temveč za politična vprašanja. Očitno pa politični položaj ni normalen, o čemer tudi pričajo nedavni sestanki: danes so se sestali Colombo in De Martino, Colombo in tajnik stranke Forlani, to so bili prisotni Andreotti in drugi demokristjanski poslanci.

V ozadju je skratka razporoka in referendum ter stališče Vatikana, ki je bilo izraženo v glasilu «Osservatore della Domenica», v katerem je rečeno, da skušajo komunisti na razne načine, ki niso povsem jasni, doseči nekaj kar ne more biti v skladu z načeli «Svete stolice» in ko gre za vprašanje referenduma, ki je vprašanje italijanskih državljanov, pa če so katoliki, ali če niso.

Tajnik MSI Almirante je danes zanikal, da bi se sestal s tajnikom KD Forlanijem glede referenduma in razporoke in je v tej zvezi uradno dejal, da «glede MSI ni nič novega».

Za KPI je senator Buffalini izjavil: «Nič ni tajnega in ničesar tajnega se ne razgovarjamo, nikoli ni bilo tajnega sestanka med KD in KPI, resnica je zelo preprosta: iščemo obliko in načine sporazuma in v tej zvezi je prišlo do razgovorov.

Pri tem iskanju rešitev smo podčrtali predvsem socialno plat zakona. Zaradi tega smo mnenja, da naj sodnik odloča o teh vprašanjih o oporekanju zakonskega člana, ko se izreka o razporoki, na svoji laičen in ljudski moment. S temi stališči se strinjajo sedaj vse stranke in torej ne gre za komunistični predlog, temveč za predloge vse laične skupine.»

Glasilo KD «Il Popolo» bo jutri objavilo uvodnik, v katerem je rečeno, da prihaja do razgovorov o zakonskem predlogu Baslini - Fortuna, kar že dokazuje določene pomisleke skupin, ki so za razporoko. Demokristjansko glasilo nadaljuje zelo pomirljivo, češ da obstajajo novi pogoji in nove možnosti.

Prvi podpisnik zakona o razporoki Fortuna je poslal predsedniku socialistične skupine Bertoldiju pismo, v katerem protestira proti razgovorom o ukinjenju zakona, ki je v nasprotju s stališči parlamentarne skupine PSI in v nasprotju s stališči zadnje seje centralnega komiteja. Fortuna zahteva sklicanje vodilnih organov stranke. Takoj zatem pa je prišla druga vest, da se bo direkcija stranke sestala v petek ali v soboto.

Poslanec Baslini (ki je drugi podpisnik zakoną o razporoki) je danes uradno poslal tajništvu stranke in poslancu Bozziju telegram, v katerem pravi, da se ne bo udeležil sestanka parlamentarne liberalne skupine, ker se ne strinja z razgovori, ki odločno krše sklepe zadnje seje osrednjega vodstva PLI.

Poslanec Bozzi je po ponovnem sestanku laičnih strank izjavil da nadaljujejo z delom in da so imeli nove stike s KD. V imenu vseh laičnih strank je pojasnil nekatera sporna vprašanja: 1. odločitev sodnika glede razlogov in termina razporoke, 2. večja zaščita za otroke in še zlasti za mladoletne, 3. večja zaščita s strani sodnika glede gospodarsko šibkejšega družinskega člana, 4. olajšave za otroke in določila o družinskih dokladah, 5. jamstvo, da bodo otroci prejemali ugodnosti socialnega zavarovanja, 6. jamstva lastninskega značaja, 7. zaostritev norm ob drugi razporoki, 8. uskladitev zakona o razporoki z zakonom o družini, ki ga preučuje parlament, 9. olajšanje procedure, ko ni otrok, 10. možnost, da javni tožilec oporeka kadar ni otrok, ali ko gre za vzgojo in za vzdrževanja otrok.

Na levi predsednik italijanske delegacije opolnomočeni minister Renato Ferrara, na desni predsednik jugoslovanske delegacije svetnik zveznega tajništva za zunanje zadeve dr. Zvonko Perišić, ko podpisujeta protokol o XVII. zasedanju stalnega mešanega odbora za izvajanje videmskega sporazuma o osebnem obmejnem prometu. V sredini, v ozadju, predsednik koprske občine Miro Kocjan, ki je bil gostitelj tokratnega zasedanja. Poročilo berite na 2. strani.

Montecatini kupila družbo Carlo Erba

MILAN, 17. — Družba Montecatini - Edison je danes uradno sporočila, da je prevzela večinski paket družbe Carlo Erba. Družba Montecatini - Edison ima že 51 odstdelnic družbe «Farmitalia» in je s tem novim uspehom postala najpomembnejša družba v italijanski proizvodnji zdravil.

Danes Jonas v Vatikanu

RIM, 17. — Avstrijski predsednik Franz Jonas je danes dopoldne končal uradni obisk Italije. Sprejel je avstrijske novinarje, katerim je izrazil izredno zadovoljstvo zaradi uspešnega obiska. Poslovilna svečanost med Jonasom in Saragatom je bila kratka, zato pa zelo prisrčna, ko sta oba predsednika v Kvirinalu pregledala častno četo in s tem zaključila uradni del obiska. Jonas je nato odšel na sedež ustanove «Giuseppe Saragat» v Anziju, kjer ga je pozdravil minister za zunanjo trgovino Zagari. Popoldne pa se je v veleposlaništvu srečal z Avstrijci, ki živijo v Italiji.

Partizani oblegajo Pnom Penh

PNOM PENH, 17. — Kamboška prestolnica Pnom Penh je v partizanskem obroču, ki se vsak dan oži. Vladna postojanka v Toul Leapu, samo 18 km od glavnega mesta, je padla včeraj v roke osvobodilnih sil, ki sedaj pritiskajo na umikajoče se oddelke samo 12 kilometrov pred Pnom Penhom. Morali so stopiti v akcijo tudi ameriški oboroženi helikopterji, ki pa jim ni uspelo zmanjšati pritiska. Po dogovoru med ameriškim in kamboškim generalnim štabom bi sicer sile ZDA ne imele vstopa na področje Pnom Penha, kršenje tega dogovora pa dokazuje, da so se proameriške vladne sile v Kambodži znašle v zares nevarnem položaju.

Osvobodilne sile so tudi že tretji dan zaporedoma bombardirale letališče, ki je že močno poškodovano, čeprav prometa za sedaj še niso prekinili. Boji so v teku tudi zahodno od Pnom Penha, kjer skušajo kamboške čete zaustaviti prodiranje osvobodilnih sil. Na čelu vladnih čet je polkovnik Lon Nol, brat ministrskega predsednika.

Tudi v sosednem Južnem Vietnamu so kolaboracionisti v težavah, saj se partizani tudi v tej državi nevarno približujejo glavnemu mestu. Nekaj tisoč vladnih vojakov je s podporo topništva in letalstva začelo danes akcijo proti domnevnim položajem partizanskega bataljona samo 20 kilometrov severovzhodno od Sajgona. Namen partizanov naj bi bil vtihotapiti se v glavno mesto ter izvesti vrsto atentatov in sabotaž.

SKLEP WASHINGTONSKE VLADE

ZDA «ZA SEDAJ» NE BODO DOBAVILE «PHANTOMOV» IZRAELU

WASHINGTON, 17. — Glasnik zunanjega ministrstva ZDA Charles Bray je izjavil, da Izrael «za sedaj» ne bo dobil letal «phantom», ker ameriška vlada meni, da je Sovjetska zveza v zadnjih mesecih precej omejila dobavo orožja in letal Egiptu, s čimer ni prišlo do spremembe strateškega ravnovesja na Bližnjem vzhodu.

Zvedelo se je, da ameriški sklep še ni bil uradno sporočen Izraelu, čeprav je bila izraelska vlada o tem neuradno obveščena po drugih kanalih. Washingtonski politični opazovalci menijo, da Nixonova uprava hoče s tem pritiskati na izraelsko vlado, da pristane na delni umik svojih čet s Sinaja, da se omogoči odprtje Sueškega prekopa. Washingtonski politični krogi ugotavljajo, da bi imel Izrael, če bi umaknil svoje čete na bolj šibke položaje, vso pravico dobiti nova letala «phantom» in še drugo orožje, da bi lahko zavaroval svoje položaje. Glasnik ameriškega zunanjega ministrstva je poudaril, da vlada še naprej pozorno nadzoruje strateško ravnovesje med Arabci in Izraelom.

Kot je znano je Izrael pogojeval svojo pripravljenost na pogajanja za odprtje Sueškega prekopa dobavi novih «phantomov». To je izraelska vlada pred dvema tednoma sporočila Washingtonu, ko je prejela Nixonovo vabilo naj pošlje svojega predstavnika v New York za začetek pogajanj za odprtje Sueškega prekopa.

Izraelska vlada je obsodila Washington, da je prekršil pravila «tajne diplomacije». Zato bo Izrael bojkotiral vsako pobudo za dosego sporazuma o odprtju Sueškega prekopa, dokler ne bo dobil točnega zagotovila, da mu bodo ZDA dobavile nove «phantome». Predsednica vlade Golda Meir je naročila svojemu veleposlaniku v Washingtonu Rabinu naj tolmači to stališče washingtonski vladi.

Funkcionarji izraelskega veleposlaništva v Washingtonu so izjavili, da izraelska vlada ne bo pristala na ameriški predlog za obnovitev posrednih pogajanj v New Yorku za odprtje Sueškega prekopa, dokler ne bo dobila «formalno obrazložitev» ameriškega stališča glede dobave letal in govora, ki ga je imel ameriški zunanji minister Rogers na skupščini OZN preteklega oktobra.

Tito obišče Romunijo

BEOGRAD, 17. — Predsednik SFRJ Josip Broz Tito bo na vabilo predsednika državnega sveta socialistične republike Romunije in glavnega tajnika KP Romunije Nikolaja Ceausesca 23. t. m. odpotoval na prijateljski obisk v Romunijo.

Dogovor med francoskimi in italijanskimi komunisti

PARIZ, 17. — Zaključil se je razgovor med predstavniki francoske in italijanske komunistične partije, pri katerem so za KPI sodelovali namestnik tajnika Berlinguer, Amendola, Pajetta in Segre, za francosko partijo pa namestnik tajnika Marchais in člani političnega urada Guyot, Leroy in Denis. Po razgovorih so objavili obsežno uradno sporočilo, v katerem obravnavajo sodelovanje med obema partijama in pobude za mirno sožitje in za sodelovanje v Evropi ter pobude proti «dušeči preoblasti velikega kapitala», za revizijo rimske pogodbe o EGS.

NOV POLITIČNI ZAPLETLJAJ NA INDOKITAJSKEM POLOTOKU

Vojska prevzela oblast v Tajski Parlament in vlada razpuščena

Vso oblast ima maršal Kitikačorn, eden najbolj zagrizenih pristašev ameriške politike na azijskem Jugovzhodu

BANGKOK, 17. — Z nekrvavim udarom je vojska prevzela oblast na Tajskem, razpustila vlado in parlament ter uvedla obsedno stanje. Pobudnik državnega udara je dosedanji predsednik vlade maršal Tanon Kitikačorn. Vojska je v vsej državi v alarmnem stanju. Oddelki vojske nadzorujejo palačo parlamenta ter sedež osrednje pošte. Kitikačorn je obljubil zvestobo kralju, ki pa že dolgo nima več nobene oblasti.

Ozadja današnjega udara so za sedaj še precej nejasna. Kitikačorn je prišel na oblast leta 1958 ter deset let vladal s tipično fašističnimi metodami, leta 1968 pa so obnovili vsaj nekatere oblike demokracije ter med drugim izvolili nov parlament, Kitikačorn pa je postal predsednik vlade. Pod to vlado je Tajska zapustila svojo tradicionalno nevtralistično politiko ter stopila popolnoma na stran Američanov. Bila je tudi med soustanovitelji organizacije jugovzhodne Azije (SEATO) ter poslala v Vietnam 12 tisoč vojakov na strani ZDA, poleg tega pa dovolila Američanom, da so na njenem ozemlju postavili letalske baze, iz katerih ameriška letala lahko bombardirajo ves indokitajski polotok.

Med Kitikačornom, ki je dejansko postal slepo orožje v ameriških rokah, in parlamentom, je prav v zadnjih dneh prišlo do spora, ko je zbornica zavrnila vladni proračun. Čez nekaj dni bi moral parlament ponovno preučiti proračun, vendar je bil danes razpuščen.

Po poročilih radia Bangkok je do današnjega udara prišlo, da bi preprečili «zunanjo in notranjo nevarnost, ki ogroža državo». Radio je tudi poročal, da so se v zadnjih časih pojavile v državi «nedemokratične frakcije», ki so celo «podpirale terorizem in študentske protivladne demonstracije». Zato je bilo potrebno, je dejal komentator, da je «stranka revolucije», kot se imenuje organizacija predsednika vlade, prevzela oblast. Državno ustavo so ukinili.

NATO in konferenca za zmanjšanje oboroženih sil

BRUSELJ, 17. — Podpredsednik ameriške delegacije pri atlantski zvezi se je danes popoldne sestal s predstavniki evropskih zaveznikov NATO na bruseljskem sedežu atlantske organizacije. Govorili so o pogovorih, ki so sedaj v teku na Dunaju med ZDA in Sovjetsko zvezo glede omejitve strateškega orožja (SALT). Poleg tega so razpravljali tudi o sklicanju konference za uravnovešeno zmanjšanje oboroženih sil v Evropi. Za sedaj še vedno pričakujejo odgovor iz Moskve, čeprav je NATO predlagala, naj bi se pripravljalni pogovori pričeli najkasneje do 15. novembra. Za te pogovore je bil določen bivši tajnik NATO Mario Brosio, ki pa ni odpotoval v Moskvo, ker Sovjetska zveza še ni odgovorila. Tudi Brosio je prispel v Bruselj, kjer se bo sestal s štirimi političnimi svetniki, ki bi ga morali spremljati na potovanje v Moskvo.

RIM, 17. — Vsedržavna tajništva sindikalnih organizacij so potrdila 48-urno stavko pristaniških delavcev od 18. do 19. novembra.

TRETJA SEJA KONFERENCE ZK SLOVENIJE

Razprava o vlogi komunistov pri utrjevanju samoupravljanja

Referat Vinka Hafnerja o socialnem razlikovanju

(Od našega dopisnika)

LJUBLJANA, 17. — V Ljubljani se je danes začela tretja seja konference Zveze komunistov Slovenije. Osrednja točka seje je razprava o socialnih razlikah kot enem trenutno najbolj žgočem vprašanju v Sloveniji in Jugoslaviji nasploh. Hkrati so na seji obravnavali tudi pregled dela centralnega komiteja od druge seje do danes.

Obsežno poročilo o delu CK ZKS med drugo in tretjo sejo konference je obrazložil Vlado Janžič. V njem je razčlenil zlasti vlogo komunistov pri utrjevanju samoupravljanja, pri razvijanju gospodarskega in družbenopolitičnega sistema, pri uveljavljanju sprejetih ustavnih sprememb, pri krepitvi idejnopolitične in akcijske enotnosti ZK Slovenije in pri umiritvi gospodarskih gibanj. Med načeli, ki so vodila CK je poudaril zlasti načela kolektivnosti, množičnosti, javnosti in akcijskega pristopa. Vsebinske preobrazbe v delu ZK Slovenije se izražajo zlasti v nadaljnji notranji demokratizaciji odnosov, v večji idejnopolitični aktivnosti in v ofenzivnejšem ukrepanju komunistov spričo negativnih pojavov v družbenem življenju.

Obsežen razdelek v poročilu se ukvarja z neposredno oceno političnih razmer v minulem poldrugem letu.

Ko se je CK v minulem obdobju zavzemal za vsestransko družbeno, ekonomsko, kulturno in politično uveljavitev interesov delavskega razreda, se je moral na vseh straneh spopadati s silami in težnjami, ki ovirajo ali zožujejo samoupravljanje ter omogočajo razne nedemokratične in nehumane birokratske manipulacije z delovnimi ljudmi.

V nadaljevanju poročilo podrobno razčlenjuje aktualna vprašanja v razvoju samoupravljanja, zlasti sodobne metode v upravljanju in organizaciji dela, napredek proizvajalnih sil in samoupravne zavesti, razvoj tržnih odnosov in integracijskih procesov, gospodarsko sodelovanje s tujino, delitev dohodka ter socialne razlike.

Referat k osrednji točki današnje konference ZK Slovenije o socialnem razlikovanju, ki ga je imel Vinko Hafner jasno pove zakaj je ta problematika deležna tolikšne pozornosti. Prvič že sama po sebi dosežena stopnja družbenoekonomskega razvoja zaostruje probleme socialnega razlikovanja, drugič, ker se zaostrovanje socialnih razlik pojavlja hkrati z gospodarsko nestabilnostjo in resnimi problemi v delovanju celotnega političnega mehanizma, vključno tudi ZK. Ne glede na te vzroke, ki narekujejo obravnavo teh problemov pa večina delovnih ljudi v Sloveniji, vključno s komunisti sodijo, da so dosežene socialne razlike že dosegle stopnjo ko začenjajo resno ogrožati socialistični razvoj in slabijo zaupanje ljudi v učinkovitost celotnega družbenega mehanizma. Socialnega razlikovanja ni mogoče obravnavati zgolj kot premoženjsko razlikovanje, kajti izvori so v tesni povezavi in šele kot celota z vsemi svojimi posledicami prikazujejo prave razsežnosti in razvojne težnje tega problema. Zato ni dopustno strogo ločiti izvire in posledice, kajti katerakoli socialna razlika, ki je sicer posledica, je lahko hkrati tudi sama izvor novih oblik socialnega razlikovanja. Kot primer je Vinko Hafner navedel ostre razlike v dohodkih med družinami, ki so posledica globljih vzrokov, vendar so te razlike že tudi same poreklo neenakim možnostim otrok za izobraževanje, le-te pa so potem ko se mladina vključuje v delo spet izvor novih dohodkovnih razlik. Nekaj je torej treba storiti. S širokimi javnimi razpravami je bilo v Sloveniji ustvarjeno ozračje, da ljudje od te konference ZK veliko pričakujejo, morda tudi več kot je sposobna dati. Nerealna so namreč pričakovanja, da bo v tistem hipu, ko bo konferenca končana že vse drugače. Nato je posebej opozoril Vinko Hafner, da objektivni vzroki, ki jih je sicer precej ne zmanjšujejo subjektivne odgovornosti slehernega komunista, hkrati pa je to preizkus razredne zavesti in moralne vrednosti članstva.

Konferenca bo nadaljevala delo jutrišnji dan.

DRAGO KOŠMRLJ

NEPRIČAKOVANO GLASOVANJE V SENATU ZDA

Pooblastilo Nixonu da prepove uvoz blaga

Washingtonska vlada je izjavila, da se tega pooblastila ne bo poslužila

WASHINGTON, 17. — Ameriški senat je s 53 glasovi proti 29 pooblastil Nixona, da zviša na 15 odstotkov dodatni davek na uvoz blaga in da prepove uvoz katerekoli vrste blaga iz tujine na ameriško tržišče. Po glasovanju v senatu je washingtonska vlada izjavila, da ni vprašala za tako obširna pooblastila in poudarila, da se jih ne bo poslužila.

Razumljivo je, da je ta dogodek povzročil izredno nezadovoljstvo v vseh ameriških krogih, ki nasprotujejo protekcionističnim ukrepom in si prizadevajo za čim širše trgovinsko sodelovanje z ostalim svetom. Demokratski senator Alan Crangston je vzporedil pooblastila, ki jih je senat izglasoval Nixonu, s tonkinsko resolucijo na osnovi katere so ZDA sprožile vojno v Vietnamu in poudaril, da ta senatni sklep lahko povzroči gospodarsko vojno, ki bi znala pripeljati tudi do nove vojaške vojne.

Ameriški zakladni minister Connaly, ki se je pravkar vrnil z dolgega potovanja v Aziji, kjer je imel pogovore predvsem o svetovni denarni krizi, je danes govoril v newyorškem «Economit club», kjer je izjavil, da ZDA ne morejo enostransko razvrednotiti dolarja, kar so zahtevale ostale močne gospodarske države. Kljub temu pa je izrazil prepričanje, da ne bo prišlo do trgovinske vojne med ZDA in ostalim svetom.

Na vprašanje, ali washingtonska vlada računa na možnost skromnega razvrednotenja dolarja za okrog 5 odstotkov, je Connaly odgovoril: «ZDA so pripravljene razpravljati o vsem. Nič ni svetega. Toda poprej moramo biti prepričani, da so tudi druge države pripravljene na razpravo. Z zadovoljstvom bomo razpravljali o katerem koli vprašanju v trenutku, ko bomo gotovi, da so tudi drugi pripravljeni na to».

Ko je Connaly govoril o notranjem gospodarskem položaju je izjavil, da je 90-dnevno zamrznjenje cen in plač, ki je zapadlo preteklo soboto, ugodno vplivalo na ameriško gospodarstvo.

Kitajska trgovinska delegacija v Albaniji

TIRANA, 17. — Kitajska trgovinska delegacija je dospela danes v Tirano, da bi se pogajala o novem sporazumu za trgovinsko izmenjavo med obema državama v letu 1972. V albansko glavno mesto je danes dospela tudi delegacija kitajskih časnikarjev, ki jo vodi podravnatelj agencije «Nova Kitajska».

Danes na Bavarskem četrti sestanek o normalizaciji med Prago in Bonnom

Po splošni oceni bi sporazum utegnili doseči v doglednem času

BONN, 17. — V srednjeveškem mestecu Rothenburg na Bavarskem bo jutri četrto srečanje med češkoslovaškim in zahodnonemškim namestnikom ministra za zunanje zadeve. Po splošni oceni bo tokratno srečanje med Jirijem Goetzem in Paulom Frankom precejšnje važnosti ter korak naprej k sporazumu med Prago in Bonnom. Vse namreč kaže, da so se že ustvarili ugodni pogoji za normalizacijo odnosov med obema državama in torej za uresničitev tako imenovane «tretje etape» (po Moskvi in Varšavi) Brandtove «Ostpolitike».

Več elementov dokazuje, da sta obe strani bliže sporazuma, kot sami izjavljata. Eden takih elementov je na primer govor Vasila Bilaka, odgovornega za zunanjo politiko v KP ČSSR, ki je pred kratkim izrecno omenil prizadevanja Bonna, da odpre pot sporazumu. Treba je tudi upoštevati, da se sedaj Brandt čuti močnejšega (po podelitvi Nobelove nagrade, po volilnih uspehih in po sporazumu o Berlinu) ter da je bolj pripravljen se spoprijeti s kočljivim vprašanjem münchenskega sporazuma iz leta 1938, ki je še vedno glavni kamen spotike med Bonnom in Prago.

V ČSSR se zavedajo tega ugodnega položaja ter so pripravljeni podpreti Brandta, čeprav glede Münchna vztrajajo na svojem stališču popolne razveljavitve pogodbe «ex tunc». Tudi češkoslovaški tisk je v zadnjih časih prekinil napade na bonsko vlado ter strogo loči med Brandtovo politiko in «skrajneži v CDU/CSU». V tem času so se tudi močno razvili gospodarski in trgovinski stiki med obema državama, kot je v omenjenem govoru ugotovil sam Bilak.

Je pa še zadnji element, ki mogoče najbolj jasno kaže, da bo do sporazuma prišlo v doglednem času: zahodnonemška vlada je namreč že zbrala sedež za svoje veleposlaništvo v Pragi. Predstavništvo bo v palači Lobkoviz, zelo lepi stavbi iz 17. stoletja. Pred dvajsetimi leti je bilo tu kitajsko poslaništvo, pozneje pa razni uradi. Te urade so pred nekaj tedni preselili, v prazni palači pa so sedaj v teku dela za popravila in čiščenje.

ATENTAT ALI KRATEK STIK?

Požar v lizbonskem vrhovnem poveljstvu

LIZBONA, 17. — Silovit požar je danes opoldne razdejal sedež vrhovnega štaba portugalske vojske v središču Lizbone. Uradna verzija govori o kratkem stiku, vendar je nemogoče izključiti, da bi šlo za atentat revolucionarne organizacije ARA.

Požar je izbruhnil v nekem arhivu v zadnjem nadstropju poslopja. Vsi lizbonski gasilci so pritekli gasit požar med oblaki dima, ki so se dvigali nekaj desetin metrov visoko. Požar je bil pogašen v nekaj urah, šest gasilcev pa je bilo pri tem laže ranjenih, ko se je vsul pod drugega nadstropja. Kot smo dejali, je škoda ogromna.

Lizbonsko vojno ministrstvo je popoldne demantiralo govorice, po katerih naj bi šlo za atentat. Glasnik ministrstva je zatrdil, da je požar povzročil kratek stik, vendar demanti ni prepričal vseh tujih opazovalcev. Še pretekli ponedeljek je predsednik vlade Marcelo Caetano poslal noto nacionalni skupščini, ki jo poziva, naj sprejme ukrepe proti «prevratniškemu delovanju», predvsem zaradi vrste atentatov, ki so v zadnjih tednih razburili fašistično vlado. Še pretekli teden je eksplodirala bomba v nekem centru NATO za komunikacije ter v neki topniški bazi pri Lizboni. Caetano je predlagal, naj bi uvedli ukrepe proti prevratništvu, ki jih predvideva ustava in ki dovoljujejo znatno omejevanje osebne svobode, ki je na Portugalskem že sicer zelo relativen pojem.

PO NAPOVEDI SPLOŠNE STAVKE PROTI VLADNIM UKREPOM

KD in PSDI bosta podprli akcijo tržaških sindikatov

Zagotovila ministra Attaguileja - KD izreka solidarnost občini in sindikatom ter trdi, da jim bo stala ob strani - PSDI proti ukinjanju pomorskih prog in združitvi «Lloyda» - Stavke v tržaških tovarnah

Poziv sindikalnih organizacij k enotnemu nastopu vseh tržaških političnih strank in krajevnih oblasti v obrambo tržaškega gospodarstva ni naletel na gluha ušesa. Tudi zato, ker so sindikati pokazali svojo odločnost in napovedali za konec meseca močne stavkovne akcije, ki so v nekaterih primerih sprožile spontane prekinitve dela v nekaterih večjih tržaških kovinarskih podjetjih (Zanetti - Porfiri, San Marco in Orion). Vse kaže torej, da nihče noče ostati ob strani. Včeraj sta svoj pristanek za skupno akcijo in pritisk na Rim dali tržaška KD in PSDI, medtem ko smo že poročali, da je KPI zahtevala preko svojih občinskih svetovalcev, naj se občinska uprava postavi na stran delavcev.

Tržaška KD v svojem sporočilu ugotavlja, da je minister za trgovinsko mornarico sen. Attaguile že brzojavil svoj pristanek za morebitno srečanje s tržaškimi predstavniki. Seveda pa to ni dovolj, saj morata pristati še dva ministra, socialist Giolitti, ki je predsednik CIPE, in demokristjan Piccoli, ki dalj časa precej samovoljno vodi sektor državne industrije in bo verjetno najbolj trd oreh.

Vsekakor pa je izvršni odbor KD preko svojega gospodarskega izvedenca Russa sporočil, da bo podprl vse pobude, da pride do zakonske definicije vseh odprtih vprašanj in da se takoj obnovi proizvodna dejavnost (mišljen je tudi plavajoči dok).

Vodstvo KD zagovarja z vso silo prvotne smernice CIPE z dne 7. julija letos, s katerimi so bili zadovoljni sindikati in druge, tudi opozicijske politične sile, ker se italijanska mornarica lahko reorganizira samo v smislu okrepitve trgovskih prevozov.

Vodstvo KD je zato izrazilo svojo solidarnost krajevnim ustanovam in sindikatom v pobudi, ki so jo sprožili ter zagotavlja, da jim bo stalo ob strani.

Daljšo izjavo so dali socialdemokrati, ki ugotavljajo najprej, da v nobenem primeru ne bodo sprejeli možnosti združitve tržaškega «Lloyda» z genovsko družbo «Italia», ker menijo, da mora ostati «Lloyd» na Jadranskem morju in ker mislijo, da ga je treba okrepiti tudi zato, ker se je CIPE v tem smislu zelo jasno obvezal.

V nobenem primeru ne smemo «upokojiti» kake ladje, ne da bi njeno dejavnost pred tem ne nadomestili z drugo, ki naj bo še bolj funkcionalna in sodobna, se nadaljuje izjava PSDI.

V tem smislu polemizira PSDI z namenom Finmare, da bi kar ukinila prekooceanske proge, medtem ko bi se dalo velike prekooceanske parnike izkoristiti zelo dobro za sredozemsko in jadransko turistično križarjenje.

Enako velja za druge gospodarske sektorje, kot je — na primer — ladjedelnica Sv. Marka. Po mnenju socialdemokratov je treba v celoti izkoristiti visoko kvalifikacijo in zmožnosti te ladjedelnice, kjer morajo popravljati velike ladje, spreminjati ladje in graditi specializirana plovila. V vseh teh primerih bo posredna zaposlitev mimo ladjedelnice spodbujana na najvišji ravni. Čimprej je treba, po mnenju PSDI, obnoviti dela na plavajočem doku in začeti z gradnjo razplinjevalne postaje, ki je važno dopolnilo k obstoječim strukturam.

V nasprotnem primeru, trdijo socialdemokrati, bi tudi dok bil nepotreben.

Medtem je v teku priprava na splošno stavko v ključnih sektorjih tržaškega gospodarstva. Medtem ko bodo zadnji teden v novembru stavkali delavci ladjedelnice, pristanišča in pomorskih družb, se bo delo v drugih tovarnah ustavilo. Delavci se bodo zbrali na svojih skupščinah in razpravljali o nadaljnjih akcijah v obrambo tržaškega gospodarstva.

Razčlenjeni stavkovni boji pa potekajo v nekaterih drugih tržaških tovarnah. V «Zanetti - Porfiri» se nadaljuje boj za priznanje nekaterih zahtev skupne sindikalne platforme, ki jo je izdelal delavski svet. Stavkali so 6 ur.

V ladjedelnici Sv. Marka in Orionu so tudi stavkali po dve uri, medtem ko se je zaostril sindikalni spor v tovarni velikih strojev GMT v Boljuncu. Tam je prišlo, kot sporoča delavski svet, do nekaterih hudih primerov zastrupitve zaradi izpušnih plinov in kislin. Delavski svet je sklenil prekiniti proizvodnjo v nevarnih oddelkih in zahteval skrbno preučitev vseh nujnih ukrepov, da se zaščitijo življenja in zdravje delavcev. V teh oddelkih pa bi moralo podjetje namestiti 410 sesalcev plina in prahu. V nasprotnem primeru se proizvodnja ne bo obnovila.

V CENTRU ZA TEORETSKO FIZIKO PRI MIRAMARU

Okrogla miza o vprašanjih preureditve zdravstva v deželi

Sodelovanje strokovnjakov Mednarodne organizacije za zdravstvo
Skupen ogled nove bolnišnice v gradnji na Katinari

Po dvodnevnem obisku v vidnejših bolnišnicah v Furlaniji - Julijski krajini, se je včeraj dopoldne v Centru za teoretsko fiziko pri Miramaru začela najavljena okrogla miza o problemih zdravstva, pri kateri sodelujejo tudi izvedenci Mednarodne organizacije za zdravstvo. Na srečanju, ki bo trajalo do petka, so začeli razpravo o ustroju zdravstva v naši, deželi in o pripravah za napovedano preureditev področja. Mednarodna organizacija za zdravstvo je namreč sprejela pobudo deželnega odbornika Devetaga, da bi v Furlaniji - Julijski krajini opravili «poskusno» preureditev zdravstvenih storitev, tako da bi te zadobile pri nas ustrezno obliko in strukturo, in da bi bila deželna ureditev zdravstva pozneje lahko zgled tudi za druge italijanske in evropske dežele.

Odprtja okrogle mize so se udeležili številni predstavniki oblasti in zdravstvenih organizacij, med njimi tudi predsednik deželnega odbora Berzanti. Goste je pozdravil podpredsednik centra prof. Budini, nakar so kratko spregovorili dr. Berzanti, odbornik Devetag in prof. Eberwein. Nemški strokovnjak je dejal, da bo napovedana preureditev deželnega zdravstva precej težavna zadeva, saj bo treba zanjo pripraviti primeren načrt, ki bo moral upoštevati stalno spreminjajoče se tokove na tem področju.

Pod vodstvom dr. Postigliona se je nato začela prava strokovna razprava. Izvedenci so se lotili prve teme na dnevnem redu, namreč «sedanjosti in bodočnosti zdravstvenih storitev». Prvi je spregovoril občinski zdravnik iz Gorice dr. Gregorig, ki je orisal bodočo krajevno zdravstveno skupnost Gorica, ki bo obsegala prebivalstvo 86.000 ljudi. Po njegovem posegu se je razvila razprava, v katero so posegli številni strokovnjaki.

Sledil je skupen ogled nove bolnišnice, ki jo gradijo na Katinari, popoldne pa se je posvetovanje pri Miramaru nadaljevalo. Dr. Gregorig je orisal vlogo in pristojnosti krajevne zdravstvene skupnosti v okviru deželnega načrta za zdravstvo. Nato je prof. Sternini opisal razvoj vzajemnih bolniških blagajn v Furlaniji - Julijski krajini.

V torek v Slovenskem klubu

Dr. Sedmak o seksualnih «mitih in tabujih»

Govoriti še pred nedavnim o spolnosti, je bilo nekaj pohujšljivega, grdega, skratka prepovedanega. Danes pa je vse to postalo pravcati mit. Tako bi lahko v nekaj besedah strnili temo torkovega predavanja tržaškega psihologa dr. Danila Sedmaka v Slovenskem klubu o «Seksualnih mitih in tabujih».

Neobičajno predavanje je to pot naletelo na velik odmev med člani in prijatelji kluba, ki so do kraja napolnili Gregorčičevo dvorano, pa tudi lepo število mladih je bilo pri sotno, kar vse kaže na to, da bi s takim ali podobnimi predavanji Slovenski klub utegnil privabiti še veliko mladih obiskovalcev.

Dr. Sedmak, ki ga je pozdravil in predstavil predsednik kluba dr. Vladimir Turina, je uvodoma podčrtal, da vsakokrat, ko se lotimo obravnave seksusa, gre za zgolj osebna vprašanja in kot taka jih moramo tudi rešiti. Potem ko je podčrtal, da sta mit in tabu bistveni sestavini vsakega naroda in njegove kulture, je predavatelj v skopih obrisih obrazložil pomen besedi tabu in mit, ki se najbolj jasno kažeta v primitivnih družbah.

V nadaljevanju svojega zanimivega in prijetnega podajanja se je dr. Sedmak še zlasti zaustavil pri trmastem in zakoreninjenem mnenju, po katerem imamo spolnost za nekaj povsem nagonskega, ne pa za to, kar pravzaprav je: ena od sestavin našega zavestnega življenja.

Za sklep je predavatelj omenil in v grobih potezah obrazložil še nekaj tipičnih primerov seksualnih mitov in tabujev, kot so na priliko krvoskrunstvo, vprašanje spolne vzgoje v šolah in sploh med mladostniki, frigidnost, spolna inhibicija, razdvojilna slika o ženskah, spolnost v družini in podobno.

Predavanju je sledila živa in pestra debata, ki pa zaradi omejenega časa seveda ni mogla poglobiti vseh postavljenih vprašanj in odgovorov. V ta namen je dr. Turina najavil, da je Slovenski klub v dogovoru z dr. Sedmakom sklenil, da bo zaradi zanimanja, ki ga je ta tema vzbudila med ljudmi, organiziral v prihodnje nekaj debatokroglih miz o tem vprašanju.

VČERAJ V KOPRU V PROSTORIH OBČINSKE SKUPŠČINE

S podpisom protokola zaključeno 17. zasedanje mešanega odbora

Predlog za razširitev seznama blaga za brezcarinski vnos in za povišanje valutne kvote od 7 na 10.000 lir - Izpopolnili bodo besedila videmskega sporazuma

Včeraj dopoldne sta v Kopru na sedežu občinske skupščine predsednika mešanega odbora za izvajanje videmskega sporazuma o osebnem prometu dr. Zvonko Perišić in Renato Ferrara podpisala protokol o sedemnajstem zasedanju odbora.

V uradnem sporočilu je rečeno, da se sporazum izvaja brez kakršnih koli težav v polno zadovoljstvo obeh strani, kar dokazujejo skupno uradno ugotovljeni statistični podatki (17 milijonov prehodov v obeh smereh v prvih šestih mesecih letos).

Stalni mešani odbor soglaša, da se razširi seznam blaga, ki se ga lahko uvozi brez carine. V uradnem sporočilu pa v tej zvezi ni rečeno nič konkretnega, oziroma je govor o «ponovnem preučevanju predlogov, ki se nanašajo na oprostitev carine za uvoz masla in alkoholnih pijač, ali vsaj enega od teh dveh artiklov».

Komisija je soglašala da se uvoz valute zviša od 7 na 10 tisoč lir.

Govorili so tudi o avtobusnih progah, kot tudi o tarifah za kopenski in pomorski promet na področju izvajanja sporazuma.

Stalni mešani odbor je preučil poročilo jugoslovanske delegacije o delu za izgradnjo sistema žičnic na predelu Kanina in je soglašal, da predlaga obema vladama ukrepe v skladu z videmskim sporazumom.

Sestanek obeh predsednikov bo v maju 1972. leta v Jugoslaviji na katerem bosta pripravila prihodnje zasedanje komisije, ki bo oktobra l. 1972 v Italiji.

Po uradnem podpisu je predsednik jugoslovanske delegacije Zvonko Perišić izjavil, da meni, da je komisija opravila konstruktivno delo, ki je v skladu z načeli sporazuma. O tem «konstruktivnem delu» je nekaj več povedal v svojem odgovoru predsednik italijanskega dela mešanega odbora opolnomočeni minister Renato Ferrara, ko je dejal, da so se dogovorili za izpopolnitev besedila videmskega sporazuma, kar bodo tehnično opravili do prihodnjega zasedanja. Gre za uskladitev različnih besedil, saj je bilo zadnje besedilo videmskega sporazuma podpisano leta 1965 in se je od takrat nakopičila vrsta popravkov in dodatnih določb. Sedaj je treba vsa ta zapletena besedila uskladiti, tako da bodo razumljiva vsem prebivalcem obmejnega področja. Istočasno gre tudi za izboljšanje nekaterih določil, kar pa ni v neposredni pristojnosti komisije, temveč obeh vlad.

Ob zaključku svečanosti sta se oba predsednika toplo zahvalila koprskemu županu Miru Kocjanu za gostoljubje koprske občine, ki je omogočila uspešno delo in prijetno bivanje obeh delegacij.

Seja odbora Sindikata slovenske šole

Danes ob 16. uri se bo sestal odbor Sindikata slovenske šole in med drugim bo razpravljal tudi o stavki, ki jo napovedujejo šolske sindikalne organizacije za 24. in 25. novembra.

Krožek PSDI na Katinari

Na včerajšnji seji vodstva PSDI v Trstu je pokrajinski tajnik De Gioia sporočil prisotnim, da se organizacijska struktura stranke krepi in da bo v kratkem odprt socialdemokratski krožek na Katinari, sekcija PSDI pa v Naselju sv. Sergija. Po mnenju De Gioie je novih članov stranke 10 od sto.

Glede mednarodne politike stranke je De Gioia pozdravil prihod avstrijskega predsednika Jonasa v Italijo in izrazil upanje, da bo Trst lahko uresničil svojo naravno mednarodno vlogo.

Glede notranje politike je De Gioia izjavil, da je PSDI za «sodobno socialistično in demokratično ureditev, ki naj obide vzroke, zaradi katerih so propadli komunistični režimi».

V razpravo so posegli člani vodstva stranke Fontanot, Bercé, Lepore, Pierandrei, Lonza, Cesare, Cecchini, Anastasio.

Danes važna seja konzulte na Občinah

Kot smo že pisali je prejšnji četrtek rajonska konzulta na Občinah sklenila, da ne da nobenega mnenja o občinskem proračunu za leto 1972 dokler ne zve vsaj približno kakšna dela namerava uprava uresničiti na njenem območju. Ker je proračun praktično abstraktni dokument, iz katerega ni mogoče razbrati prav ničesar, bo (ali bi moral) danes zvečer odbornik za proračun svetovalcem raztolmačiti komplicirane postavke in navesti to kar je nujno za izražanje vsakega mnenja.

Na papirju se zdi vse pravilno, v resnici pa občinska uprava ne upošteva dovolj konzult, saj v vseh pogledih ovira hiter potek dela in zavira vse konkretne pobude vseh političnih skupin, ki so doslej v načelih pokazala skoraj enotno stališče do nakazanih problemov.

Drobec kovine delavcu v oko

Včeraj, malo pred poldne, je 21-letni Giuseppe Lezza iz Ul. Martiri della Libertà 5 v ladjedelnici Sv. Marka, kjer je zaposlen, pilil kovinasto ploščo, ko se mu je kovinski drobec zapičil v levo oko.

Nesrečnega delavca so z rešilnim avtom RK takoj odpeljali v bolnišnico, kjer so ga zaradi rane na zrklu levega očesa pridržali na okulističnem oddelku. Zdraviti se bo moral približno 20 dni.

800 dreves v počastitev spomina tržaških Židov

Na gričih blizu Jeruzalema v Izraelu so zasadili gozdič v spomin na 800 tržaških Židov, ki so izgubili življenje v drugi svetovni vojni v nacističnih taboriščih. Slovesnosti v kraju Beit Meir so se med drugimi udeležili predsednik židovske skupnosti v Trstu dr. Mario Stock kot vodja delegacije, prof. Augusto Levi iz Trsta, predsednik organizacije italijanskih Židov v Izraelu dr. Umberto Hanon ter drugi.

Namen pobudnikov tega pogozdovanja je zasaditi na področju 30 km od Jeruzalema, gozd, ki se bo imenoval «Gozd mučencev». Ko bo ves zasajen, bo v njem 6 milijonov dreves, kolikor naj bi bilo Židov, ki so izgubili življenje v nacističnih taboriščih. Doslej so zasadili že 3 milijone dreves.

SPOMENICA PSIUP DEŽELNEMU SVETU

KRAS NE SME POSTATI POLJE ATOMSKIH MIN!

Obrambni Minister Tanassi priznava, da je to namera atlantske zveze - Prebivalstvo ob meji naj bi si ne delalo skrbi (?)

Svetovalska skupina PSIUP je te dni naslovila na deželni svet spomenico, ki so jo podpisali svetovalci Bettoli, De Cecco in Rizzi, v kateri opozarja na namero Grupe za jedrsko načrtovanje pri Atlantski zvezi, da bi postavila na Krasu pas atomskih min.

S tem vprašanjem se je deželni svet že enkrat ukvarjal, in sicer 26. aprila letos, ko je odbornik Stopper zatrdil, da so vesti o morebitni postavitvi pasu atomskih min na Krasu povsem brez podlage. V resnici pa je obrambni minister Tanassi 10. julija v parlamentu priznal, da je Grupa za jedrsko načrtovanje pri NATO, katere članica je tudi Italija, izdelala načelne smernice za morebitno taktično uporabo atomskih min v obrambo ozemelj v okviru Atlantske zveze. Orožje — je nadaljeval minister — bi služilo le kot sredstvo za ustavitev hipotetičnih osvajalcev, ki bi vdrli na ozemlje NATO, za njegovo uporabo pa bi bilo v vsakem primeru potrebno dovoljenje državnih (italijanskih) političnih oblasti. Iz navedenega sledi — je zaključil minister — da se ljudstvo ob severovzhodni meji Italije nima ničesar bati.

Spričo vznemirljive izjave obrambnega ministra, ki v bistvu potrjuje namero NATO, da spremeni naš Kras v pravo polje atomskih min, poziva PSIUP deželni svet, naj prek predsednika Berzantija zahteva posebno sklicevanje ministrskega sveta in razpravo o tem problemu. Naša dežela, ki naj bi predstavljala most z Vzhodom in ki jo že težijo številne vojaške služnosti, ne more prevzeti nase še tega novega, katastrofalnega bremena, zaključuje spomenica PSIUP.

Zasedanje o patologiji žolčnih kanalov

V konferenčni dvorani združenih bolnišnic v Trstu, Ul. Stuparich, bo v nedeljo ob 9. uri zasedanje o «aktualnih problemih patologije žolčnih kanalov», ki ga prirejata tržaška sekcija Italijanskega društva za gastroenterologijo in milanska ustanova Carlo Erba. O raznih temah s tega področja bodo govorili zdravniki G. Macchioro in Monti iz Trsta, Torsoli, Stefanini in Speranza iz Rima, Hess iz Cuericha, Caroli iz Pariza, Coppo iz Modene in Arianoff iz Bruslja. Konferenco bo vodil prof. Paride Stefanini, direktor II. kirurške klinike rimske univerze.

NA POTI IZ UNIVERZE

Z vespo treščila v parkiran avto

Za voznika so si zdravniki pridržali prognozo, drugi pa bo okreval v nekaj dneh

V hudi prometni nesreči, ki se pripetila včeraj zvečer v Ul. Fabio Severo, se je 21-letni Valter Claut iz Ul. Fra Bernardino Parenzon 1 tako hudo ranil, da so ga zaradi močnega pretresa možganov ter ran po lasišču, obrazu in obeh nogah morali sprejeti na oddelku za oživljanje tržaške glavne bilnišnice s pridržano prognozo. Njegov prijatelj, 20-letni Nevio Sega iz Ul. della Guardia 44 pa se bo na patološkem-kirurškem oddelku iste bolnišnice moral zdraviti približno teden dni.

Nesreča se je pripetila malo po 19. uri, ko je Claut vozil svojo vespo precej naglo po Ul. Fabio Severo navzdol, na zadnjem sedežu pa je sedel Sega. Študenta sta se ravnokar vračala iz univerze in drvela proti domu. Pri hiši št. 147 pa je vespist nenadoma izgubil nadzorstvo nad lahkim vozilom, zaradi česar je to najprej zdrvelo na pločnik na desni strani ceste, nato pa treščilo v parkiran avto lancia appia, last Sergia Carmiella iz Ul. Fabio Severo 147.

Včeraj so v okviru vsedržavne stavke tržaški pristaniščniki manifestirali po mestnih ulicah. Zahtevajo, naj se prenehajo špekulacije z izkoriščanjem delovne sile preko samozvanih zasebnih družb v notranjosti pristanišča, kar oškoduje delo pristaniških družb

Slovensko gledališče v Trstu
Kulturni dom

Danes, 18. t. m. ob 20.30 (Abonma red E — mladinski v četrtek)
v soboto, 20. t.m. ob 20.30
v nedeljo, 21. t.m. ob 16. uri (Abonma red F — okoliški)

Jovan Sterija Popović

SKOPUH ALI KIR JANJA

komedija v treh dejanjih
Prvič v slovenščini

Prevod: Vasja Predan in Borut Trekman
Scena: Dorian Sokolić
Kostumi: Ružica Nenadović-Sokolić
Režija: VLADIMIR VUKMIROVIĆ

Avtobus za okoliški abonma predstava «Skopuh ali Kir Janja» dne 21. novembra 1971 ob 16. uri: Veliki Repen 14.20, Mali Repen 14.25, Zgonik 14.30, Koludrovca 14.30, Saležd 14.35, Trnovca 14.40, Prečnik 14.45, Cerovlje 14.55,Ižovlje 15.00 (železniška postaja), Sesljan 15.05 (Križišče Sesljan -Ižovlje), Nabrežina 15.10, Križ 15.15, Prosek 15.20, Kontovel 15.20.

Vstopnice so na razpolago v Kulturnem domu, tel. 734265, vsak delavnik od 12. do 14. ure ter eno uro pred začetkom predstav; ob nedeljah in praznikih eno uro pred začetkom predstav.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Danes, 18. t. m. ob 20.30 v Prosvetni dvorani «I. Gruden» v NABREŽINI

v nedeljo, 21. t.m. ob 17. uri v kinodvorani v BAZOVICI

Jaka Štoka

TRIJE TIČKI

burka v dveh dejanjih

Scena: Demetrij Cej
Kostumi: Marija Vidauova
Pesem: Miroslav Košuta
Godbo vodi: Svetko Grgič
Režija: ADRIJAN RUSTJA

MLADINSKI KROŽEK — TRST

vabi v soboto, 20. t.m. ob 18. uri v Ul. Geppa 9/I. na prvo predavanje iz ciklusa

ŠOLA ZA ŽIVLJENJE

z naslovom

KAKO SMO ZGRAJENI IN KAJ SE V NAS DOGAJA

Predaval bo novogoriški ginekolog

dr. Renato Pušnar

Ciklus predavanj «Šola za življenje» je žel povsod velik uspeh in bil deležen splošnega priznanja, zato pričakujemo, da se bo tudi tržaška mladina v velikem številu odzvala vabilu.

Zanimivemu predavanju sledi PLES.

Drugo predavanje z naslovom «Problemi, ki nastajajo v odnosih med fantom in dekletom», bo prihodnji mesec.

GLASBENA MATICA — TRST

V sredo, 24. novembra 1971 ob 20.30 v Kulturnem domu

3. abonmajski koncert

SIMFONIČNI ORKESTER RADIOTELEVIZIJE LJUBLJANA

Solist ACI BERTONCELJ — klavir
Dirigent SAMO HUBAD

Spored:
K. Pahor: Istrijanka
E. Grieg: Klavirski koncert v a-molu
P. I. Čajkovski: V. Simfonija

Rezervacija in prodaja vstopnic v pisarni Glasbene matice (Ul. R. Manna 29 — tel. 29-779) od 10. do 12. ure in od 16. do 18. ure ter eno uro pred koncertom pri blagajni Kulturnega doma.

Komisija za doraščajočo mladino pri SKGZ organizira ob božičnih počitnicah

ZIMOVANJE

v Zg. Gorjah pri Bledu.

Vpisovanje na sedežu SKGZ v Trstu, Ul. Geppa 9/II, od 9. do 12. ure.

● **V dvorani v Ul. Madonnina 19** bo jutri ob 20. uri za krožek za politično-socialne študije «Che Guevara» odv. Sandro Canestrini uvedel razpravo o temi: Proces Valpreda in Pinellijev «samomor». Predvajali bodo kratkometražni film «Tri domneve o smrti Giuseppa Pinellija». Igra Gian Maria Volonté.

DRUGE VESTI NA ŠESTI STRANI

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Bertolt Brecht

BOBNI V NOČI

drama in komedija

jutri, 19. t. m. ob 20. uri v PIRANU

Razstave

V galeriji «La Lanterna» razstavljajo do 3. dec. slovenski likovni umetniki Reko Debenjak, Adrijana Maraž, Janez Bernik in Andrej Jemc.

V razstavni dvorani palače Costanzi je razstava z naslovom «Comp 3», ki jo prireja mestni muzej Revoltella. Razstavljena so dela, ki jih je po zamislih Edvarda Zajca ter po programu programerja Hmeljaka napravil elektronski stroj tržaškega vseučilišča.

V tržaški galeriji «Russo» v Pasaži Rossoni razstavlja svoja dela tržaški slikar Robert Faganel.

V umetniški galeriji Barisi, Ulica Rossetti 8, Mario Murri razstavlja izbrane variante na temo «Skrivnost ljubezni in smrti». Razstava, ki bo do 20. t. m., je odprta ob delavnikih od 10. do 13. ter od 16. do 20. ure, ob praznikih pa od 11. do 13. ure.

V galeriji «Cartesius» v Ulici Giulia št. 10 razstavlja znani bosanski umetnik Mersed Berber, ki je pred dvema letoma doživel tolikšen uspeh s svojo razstavo v galeriji «Il Tribbio». Razstava Berberjevih ksilografij bo trajala do 24. t. m

V Italijanskem umetnostnem centru v Ul. S. Nicolò 8 razstavlja tržaški slikar Ugo Vicic «Viugo». Razstava je odprta do 30. t. m.

V galeriji «Cesare Sofianopulo» na Trgu Papa Giovanni XXIII 6 je odprta kolektivna slikarska in kiparska razstava «Jesen» 1971». Razstavlja 31 umetnikov — članov deželnega sindikata lepih umetnosti CCdL-UIL. Razstava je odprta do 31. t.m. Sindikat pripravlja tudi kolektivno božično razstavo, ki se bo začela 18. dec. in zaključila 4. jan. 1972.

V galeriji Mignon, Korzo Italija 9/E (Pasaža Rossoni) razstavlja do 30. nov. tržaški slikar Ottone Griselli.

V galeriji Torbandena bo od 20. nov. do 10. dec. razstavljal Enrico Baj.

Ljudska prosveta

Obveščamo vse novoizvoljene odbornike SPD Barkovlje, da bo prva odborova seja v nedeljo, 21. t.m. ob 9. uri v društvenih prostorih.

Ker se bo na seji kostituiral novi odbor so vsi izvoljeni odborniki naprošeni, da se seje gotovo udeleže.

Predsednik

Kulturni krožek športnega društva Devin-Štivan priredi v soboto, 20. t.m. v župnijski dvorani v Devinu predvajanje (nadaljevanje in konec) slovenskega barvnega filma «Bratovščina sinjega galeba». Popoldansko predvajanje za otroke bo ob 16. uri, večerno predvajanje za odrasle pa ob 20. uri. Vstop prost.

Izleti

SPDT priredi od 26. decembra do 2. januarja ZIMOVANJE v KRANJSKI GORI v domu Zrenjanin. Število mest omejeno. Vpisovanje v Ul. Geppa 9, Cene bodo objavili v kratkem.

SPDT priredi v nedeljo, 21. novembra izlet na Volnik. Zbirališče v Velikem Repnu na glavnem trgu ob 9. uri. Vabljeni posebno otroci.

PD «Tabor» z Občin priredi v nedeljo, 21. t.m. enodnevni izlet v goriška Brda z ogledom znane vinske kleti Dobrovo. Odhod izpred Prosvetnega doma ob 7.30. Vpisovanje vsak dan od 20. do 21. ure v Prosvetnem domu.

Včeraj - danes

Danes, četrtek, 18. novembra
MILKO

Sonce vzide ob 7.08 in zatone ob 16.32. — Dolžina dneva 9.24. — Luna vzide ob 7.45 in zatone ob 16.17.

Jutri, petek, 19. novembra
LIZA

Vreme včeraj: najvišja temperatura 13,1, najnižja 6,9, ob 19. uri 10,6 stopinje, zračni tlak 1012,9 stanoviten, veter jugovzhodnik vlaga 68 odst., nebo pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 14,3 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 17. novembra 1971 se je v Trstu rodilo 14 otrok, umrlo pa je 10 oseb.

Umrli so: 66-letna Giorgia Madile vd. Fornasari, 74-letni Giuseppe Runco, 83-letna Maria Semole vd. Pasqualini, 91-letna Gemma Berti vd. Benedetti, 79-letna Gisella Vaivoda vd. Bonetti, 80-letna Eugenia Furlan vd. Malusa, 75-letna Margherita Rugliani, 44-letni Giovanni Clarich, 78-letna Rosina Veljak por. Zugna, 87-letna Caterina Sain vd. Carlini.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

Alla Basilica, Ul. sv. Justa 1; Croce Verde, Ul. Settefontane 39; Alla Giustizia, Trg Libertà 6; Testa d'Oro, Ul. Mazzini 43.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

Al Lloyd, Ul. Orologio 6 - Ul. Diaz 2; Alla Salute, Ul. Giulia 1; Picciola, Ul. Oriani 2; Vernari, Trg Valmaura 11.

KRZNA
SUPER ELEGANTNI MODELI
VISJA KAKOVOST
VELIK PRIHRANEK
PELLICCERIA CERVO
TRST TEL. 96-301
Viale XX Settembre 16/III

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO TRST

vabi na predavanje in projekcijo številnih diapozitivov o temi:

V SNEGU IN GRANITU MONTBLANŠKIH 4 - TISOČAKOV

katero je pripravil znani slovenski alpinist

STANE BELAK

Predavanje bo jutri, 19. novembra ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani v Ul. Geppa 9/II.

Gledališča

GLEDALIŠČE VERDI

Danes ob 20.30 za red B v parterju in ložah ter za red A na galerijah in balkonih tretja predstava Verdijeve opere «Simon Boccanegra» pod vodstvom dirigenta Gianandrea Gavazzenija. V glavnih vlogah Piero Cappuccilli, Ileana Mariggioli, Ivo Vinco, Gianfranco Cecchele, Alessandro Cassis ter še Vito Susca in Raimondo Botteghelli.

Jutri ob 20.30 absolutna novost tržaškega skladatelja Giulia Viozzija «Elizabetta».

Opero v treh dejanjih (libreto je po Maupassantovi noveli), bo dirigiral Manno Wolf Ferrari, režiser je Marta Lantieri, scene po osnutkih Maurizia Monteverdeja pa so izdelali v delavnicah gledališča Verdi pod vodstvom Maria Rossija.

Protagonistka bo Navia Maria Goltara. V ostalih vlogah nastopajo: Sergio Tedesco, Federico Davia, Dario Zerial, Franco Castellano, Silvana Martinelli, Otello Borgonovo, Giovanna Di Rocco, Enrico Campi, Laura Zanini, Piero Filippi, Raimondo Botteghelli, Enzo Viaro. Krstna predstava velja za red A v parterju in ložah ter za red B na galerijah in balkonih.

Pri blagajni gledališča (tel. 23988) so v prodaji vstopnice za obe predstavi, istočasno pa se tudi nadaljuje razdeljevanje abonmajskih izkaznic.

TEATRO STABILE

V gledališču Rossetti do ponedeljka ponovitve Pirandellove komedije «Čepica s kraguljčki». Začetek predstave ob 21. uri.

LITERARNE SOBOTE

Protagonistka prihodnje «literarne sobote» v gledališču Politeama Rossetti bo Američanka Batty Friedan, znana po prizadevanjih za feminilizem. S pomočjo prevajalca bo obravnavala temo «Soudeležba žene pri človeškem osvobajanju». Predavanju, ki se bo začelo ob 18. uri, bo sledila debata.

Abonmaji na «Literarne sobote» (vseh bo 14), stanejo 2.000 lir, vstopnina za vsak večer posebej pa 500 lir. Abonmaje je mogoče dobiti v Trstu, Vidmu, Gorici in Tržiču.

Kino

Nazionale 15.30 «Il barone rosso». John Phillip Law, Don Stroud, Barry Primus, Karen Huston. Barvni film.

Fenice 15.00 «...Continuavano a chiamarlo Trinità». Terence Hill, Bud Spencer, Jessica Dublin, Harry Carey jr. Barvni film.

Eden 15.30 «Il Decamerone». Barvni film. Strogo prepovedan mladini pod 18. letom.

Grattacielo 16.00 «Addio fratello crudele», C. Rampling, F. Testi. Svobodno povzeto po tragediji J. Forda. Režiser G. Patroni Griffi. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Excelsior 15.30 «Noi donne siamo fatte così». Barvni film. Monica Vitti, Carlo Giuffre, Enrico Maria Salerno.

Ritz 16.00 «La ragazza del bagno pubblico». Barvni film Školimovske ga. Jane Ashell. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Alabarda 16.30 «Le mogli degli amanti di mia moglie sono mie amanti». Norman Alten, Gloria Mahon. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Filodrammatico: Zaprto.

Aurora 16.00 «Il merlo maschio». technicolor. prenovedano mladini pod 14. letom. Zadnji dan.

Impero 16.30 «Riuscirà la nostra cara amica a rimanere vergine fino alla fine della nostra storia?». Prepovedano mladini pod 18. letom.

Cristallo 15.30 zadnja predstava «Gli ammutinati del Bounty», Marlon Brando. Barvni film.

Capitol 16.30 «Amo mia moglie». Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Moderno 16.30 «Lo specchio della follia», Stella Stevens. Shelley Winters. Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Vittorio Veneto 16.15 «Grande caldo per il raket della droga». Rod Taylor, Suzi Kendall. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Ideale 16.00 «Johhy Banco». Barvni film. Buckholz, Silva Koščina.

Astra 16.30 «Lo scudo del Farinvest». Tony Curtis in Janet Leight. Barvni film.

Abbazia 16.00 «Al di là di ogni ragionevole dubbio». Barry Newman. Prepovedano mladini pod 18. letom.

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes ob 19.30 barvni film

BILL IL TACITURNO

Igrata George Eashan in Liana Orfei

Darovi in prispevki

Ob prvi obletnici smrti Franka Kavsa darujeta Sergij Verč 2.000 lir za Slovensko amatersko gledališče in Dušan Furlan 3.000 lir za šolo-spomenik NOB v Cerknem.

S SEJE NABREŽINSKEGA OBČINSKEGA SVETA

Socialni in gospodarski položaj v devinsko-nabrežinski občini

Na 7.500 prebivalcev 2000 zaposlenih, od teh v občini sami le 800 - Število šolskih otrok - Občutna stanovanjska kriza - Problem onesnaženja morja

Kot smo že včeraj na kratko poročali je bila v Nabrežini v torek 16. t.m. prva seja jesenskega zasedanja občinskega sveta. Na tej seji je župan Legiša prebral poročilo o socialnem in gospodarskem stanju v občini.

Legiša je najprej ugotovil, da je bilo 30. septembra v občini 7.554 prebivalcev, 148 občanov več kot ob istem datumu leto prej. Naraščanje števila prebivalstva pa povzroča predvsem imigracija, saj se je priselilo 231 oseb, odselilo pa 142 medtem, ko je v istem obdobju bilo 74 rojstev in 85 smrti.

Na preko sedem tisoč prebivalcev je zaposlenih približno 2.000 oseb, od katerih dela približno 300 v nabrežinskih kamnolomih, 500 v štivanski papirnici, ostalih 1.200 pa je zaposlenih v drugih občinah.

Občinske otroške vrtce obiskuje 226 otrok, vendar na področju delujejo še trije drugi otroški vrtci in sicer dva, ki ju vodi ustanova ONAIRC in eden, ki ga upravlja «Opera profughi». Te tri zavode obiskuje skupno 105 otrok. Osnovne šole obiskuje 551 učencev od katerih je 370 italijanskih (štirje več kot lani) in 181 slovenskih (deset več kot lani). Na srednjo šolo se je letos vpisalo 271 dijakov, od katerih 197 na italijansko in 74 na slovensko, skupno torej obiskuje v nabrežinski občini 1.153 otrok razne šolske zavode. Občinska uprava je tudi naročila šolski avtobus, da bi poskrbela za prevoz dijakov, ki stanujejo daleč od zavodov, ki jih obiskujejo, vendar tovarna FIAT vozila še ni izročila. Šolska poslopja so prenatrpana z dijaki, vendar se bo stanje v prihodnje nekoliko izboljšalo, ker bodo 20. t.m. oddali dela za razširitev osnovne šole v Sesljanu, zaključil pa se je tudi natečaj za zgraditev srednje šole v Sesljanu. Letos bodo imeli v nabrežinski občini tudi šolskega zdravnika, kar bo pripomoglo k boljši negi otrok.

V občini je pomanjkanje stanovanj občutno, vendar se bo po mnenju župana položaj nekoliko izboljšal, ker bo ustanova IACP zgradila šest ljudskih hiš s skupno 24 stanovanji. Občina je v ta namen odstopila ustanovi zemljišče 7.675 kvadratnih metrov. Nekateri svetovalci so pripomnili, da se seveda strinjajo z gradnjo novih ljudskih hiš, vendar bi se jim zdelo primerno, da IACP bolje izkoristi teren in zgradi več stanovanj, kajti občina nima na razpolago veliko zemljišča in za gradnjo drugih stanovanj bo treba terene odkupiti od zasebnikov in jih bo treba drago plačati.

Župan je tudi izrazil upanje, da bo v kratkem rešen problem oskrbovanja z vodo, ker so v teku dela v znesku 100 milijonov lir za povečanje zmogljivosti omrežja Kraškega vodovoda.

Trošarinski dohodki, ki predstavljajo pomemben vir dohodkov, stalno naraščajo, saj je v prvih letošnjih mesecih občina zbrala 5 milijonov lir več kot lani. Legiša je tudi izrazil svojo zaskrbljenost za usodo občinske blagajne, ko bo stopil v veljavo nov davčni sistem junija 1972, ki predvideva odpravo teh davkov.

Občinska uprava je podpisala pogodbo s tremi arhitekti za preureditev in posodobljenje regulacijskega načrta. V tej zvezi je župan dejal, da je gradbena dejavnost v Nabrežini precej živahna, saj so v zadnjih letih izdali kar 148 gradbenih dovoljenj.

Velik problem, ki se ga je morala lotiti občinska uprava, je onesnaženje morja, ki je neposredno povezano z možnostjo turističnega razvoja občine. Morje je bilo stalno pod nadzorstvom kemičnega laboratorija, vendar bo treba odpraviti vire onesnaženja. Med temi je tudi občinsko greznično omrežje, ki ga bo treba preurediti in posodobiti.

Kmalu bo rešen tudi problem telovadnice v Nabrežini, ker bi jo moralo podjetje, ki jo gradi, predvidoma dokončati in izročiti ob koncu januarja 1972.

Legiša je nato navedel glavne probleme, ki jih bo morala občinska uprava rešiti čimprej in sicer preureditev javne razsvetljave, preureditev greznicnega omrežja ter pripraviti načrt za gradnjo otroškega vrtca in osnovne šole v Devinu. Uprava bo morala, s sodelovanjem občinskega sveta, rešiti še veliko drugih važnih problemov, vendar so navedeni po županovem mnenju najnujnejši.

Komunistični svetovalec Markovič je o županovem poročilu dejal, da je slišal veliko podatkov, ki jih ni poznal, v glavnem pa so bile samo obljube, storjenega pa naj bi bilo do sedaj bore malo. Po njegovem mnenju je bil občinski odbor premalo borben in ni znal izkoristiti vseh priložnosti. Svetovalca Printi in Rossini, ki sta posegla v debato, pa sta v celoti odobrila županovo poročilo.

Nato so svetovalci zastavili županu nekaj vprašanj in so odobrili sklepe občinskega odbora.

Egiptovska mornarja z ameriškimi cigaretami

Predsinočnjim okrog 22. ure je policijska avtomobilska izvidnica zasledala na Trgu Libertà sumljivi moški postavi, ki sta smuknili izza parkiranega tovornjaka in pričeli bežati proti Ul. Geppa.

Seveda so bili agenti takoj za njima in ju dohiteli ter ustavili v Ul. Trento. Tu sta se neznanca legitimirala za 34-letnega Ahmeda Mohamouda in 28-letnega Razeka Abdela, oba egiptovska državljana, trenutno vkrcana na motorni ladji «Canal El Suez», zasidrana v Starem pristanišču. Ne da bi ju kdo vprašal, sta mirno potegnila iz žepov 47 zavojčkov cigaret «Marlboro» ameriške proizvodnje, nato pa se prav tako mirno pustila vkleniti. Pozneje je kapitan ladje, na kateri sta vkrcana plačal za njuno izpustitev 80 tisoč lir kavcije in tako sta se Egipčana lahko spet vrnila na ladjo.

Delo deželnih komisij

V torek popoldne se je sestala tretja stalna posvetovalna komisija pri deželni upravi. Na seji, ki jo je vodil svetovalec Zanin (KD), so obravnavali zakonski načrt, ki določa nove finančne posege iz deželnih razpoložljivosti za razvoj kulturnih dejavnosti in za pripravo novih gledaliških dvoran v Furlaniji - Julijski krajini.

Zakonski načrt določa dodatni letni prispevek po deželnem zakonu št. 11 iz lanskega leta za razmah raznih kulturnih dejavnosti. Prispevek naj bi znašal 200 milijonov lir v letošnjem letu in prav toliko v letu 1972. Poleg tega namerava dežela prevzeti nase 6 odst. obresti na posojila, ki jih bodo občine najele za gradnjo ali ureditev gledaliških dvoran. Ta postavka predvideva za deželo skupen izdatek v višini 250 milijonov lir letno.

Novo normo sta kolegom obrazložila svetovalec Cocianni in odbornik za šolstvo in kulturo Giust. V razpravo so posegli svetovalci Di Caporiacco (MF), Pellegrini (KPI), Rizzi (PSIUP) in Coloni (KD), ki so izrekli vrsto pomislekov v zvezi z novim zakonom. Razprava se bo nadaljevala danes.

NA «MARTINOVANJU» V DOLINI

Nagrajenca za letošnje črno in belo vino v Bregu

V nedeljo popoldne so člani Mladinskega krožka v Dolini priredili v društvenih prostorih martinovanje. V dvorani se je zbralo veliko število domačinov, ki so se v domači, prisrčni in veseli družbi, ob kozarcu pristne domače kapljice ter domačih klobas, zabavali do poznega večera. Seveda ni manjkala slovenska pesem ob spremljavi na harmoniko. Ob sv. Martinu vino dozori in zato so člani krožka organizirali tudi vinsko razstavo, katere se je udeležilo kar šestnajst domačih vinogradnikov, ki so prinesli dobro breško vino. Posebna komisija ki je vino pokušala je nagradila zaslužne vinogradnike. Prvo nagrado, vsak po en pokal, sta prejela Franc Kermec za črno in Zori Pangerc za belo vino (obe sta na sliki). Vsi ostali razstavljavci so prejeli spominsko kolajno z napisom «Martinovanje 71». Poleg že omenjenih so prinesli svoja vina za nedeljsko razstavo še sledeči vinogradniki: Olga Štranj, Zorko Jurjevič, Mario Sancin, Boris Bandi, Milan Bevk, Zdravko Kocjančič, Anton Bandi, Franc Štrajn, Bogdan Smotlak, Angel Kosmač, Vojko Kocjančič, Boris Božič, Karlo Sancin in Josip Štrajn.

Z nedeljskim martinovanjem so Dolinčani po dolgih letih obnovili lep star običaj, kajti v teh krajih so imeli domačini veliko vaških običajev, od nekaterih je še živa zelo znana «majenca» na prvo nedeljo maja, ki privablja vsako leto v Dolino ne samo domačine in okoličane temveč ljudi iz mesta in še od dlje.

Prepir zaradi skupne ceste

«Kje je meja?» Tako bi lahko naslovili banalen prepir, ki je včeraj zjutraj nastal med 61-letnim Cristianom Cauccijem iz Ul. dei Moreri 172 in njegovim sosedom, 34-letnim Filibertom Altinom iz iste ulice št. 164.

Tako eden kot drugi imata skupno uličico, ki pelje v dve stanovanji. Včeraj pa naj bi Caucci «nezakonito» parkiral svoje motorno kolo prav pred stopničjem uličice. Seveda je nastal prepir. Altin je namreč trdil, da se Caucci lahko samo sprehaja po ulici, ne pa da se pelje po njej z motornim kolesom. Caucci pa se je zagovarjal, da ima Altin sicer prav, da pa se ni peljal po ulici, ampak samo parkiral motor pred njo.

Ker ni nič pomagalo, je nekdo menil, da je najboljše poklicati agente. Res se ni motil, zakaj samo njihov poseg ju je pomiril in spet spoprijateljil...

Srečanje korespondentov z gospodarskimi operaterji

V četrtek 25. t. m. ob 16.30 bo v prostorih trgovinske zbornice v Gorici zanimivo srečanje med gospodarskimi operaterji naše pokrajine, ki se bavijo s problemi zunanje trgovine in vodji uradov trgovinskih zbornic naše dežele, ki so jih te odprle po raznih mestih in državah v inozemstvu, ob pomoči deželnega odborništva za industrijo in trgovino in ob sodelovanju ustanov Friulia in ESA.

Ti uradi v inozemstvu imajo važno in raznoliko vlogo v mestih, koder delujejo. O tej njihovi vlogi in delu bo govor na omenjenem srečanju.

NA POBUDO GORIŠKE OBČINSKE UPRAVE

Analiza avtomobilskega prometa v Gorici danes in v prihodnjih letih

Strokovnjaki avtokluba pripravljajo študijo o goriškem prometu V prihodnjih dneh bodo anketirali tisoč meščanov in prav toliko avtomobilistov ob vpadnicah v mesto - Občina vabi k sodelovanju

Pred nekaj meseci smo v Gorici opazili študente, ki so vodili evidenco o avtomobilskem prometu na nekaterih najbolj prometnih točkah. Na nekaterih krajih so položili na ceste tudi posebne merilne naprave. Takrat se je pričela akcija goriškega avtomobilskega kluba za pripravo podrobne študije o goriškem prometu. Avtoklubu je to nalogo poverila goriška občina.

Sedaj smo v drugi fazi te akcije. V prihodnjih desetih dneh bo petdeset študentov in drugih za to najdenih ljudi, obiskalo na domu približno tisoč goriških družin, da bi od njih izvedelo nekaj podatkov o gibanju z doma na delovno mesto ali na zabavo. Istočasno bodo ob vpadnicah v mesto, tako obmejnih kot proti Furlaniji, Brdom in Krasu, ustavljali avtomobiliste in jim postavljali vprašanja o prometu.

Na goriškem županstvu je bila včeraj zjutraj v zvezi s tem tiskovna konferenca. Vodil jo je župan Michele Martina z odbornikom za javna dela Agatijem, za programacijo Fantinijem ob prisotnosti predsednika AK Tirela, inž. Quaglia iz Rima in drugih. Konferenci so prisostvovali poleg predstavnikov tiska tudi nekateri občinski svetovalci, poveljnik mestnih stražnikov major Gruden in še nekateri drugi strokovnjaki.

Župan je v uvodnih besedah povedal, da se je občina odločila poveriti avtoklubu nalogo za študijo o avtomobilskem prometu v Gorici, ker se promet iz dneva v dan veča. K nam prihaja veliko število avtomobilov iz Jugoslavije, ob nekaterih urah je promet v glavnih ulicah postal nemogoč, parkirišča so vsa zasedena. V glavnem zanimajo goriško občino podatki o prometu v delovnih dneh, seveda pa ne smemo pozabiti, da imamo ob sobotah velik promet skozi mestne ulice iz Furlanije v Jugoslavijo in obratno. Župan je še dejal, da se bo podoba prometa čez nekaj let, ko bo odprt obmejni prehod pri Vrtojbi, spremenila, vendar je treba tudi vedeti, da bo takrat v prometu še več avtomobilov kot danes.

Spregovorila sta nato še predsednik avtokluba Tirel in predsednik prometne komisije pri avtoklubu odv. Portelli. Oba sta se zahvalila občini za koristno pobudo.

Podrobno poročilo je imel nato inž. Quaglia iz Rima, vodja posebnega oddelka pri centrali italijanskega avtokluba. Njegova ekipa je podobne akcije izvedla že v Trentu, v Neaplju in v drugih italijanskih mestih.

Mesto so, upoštevajoč nekatere okoliščine, porazdelili na več področij. Raziskovalce zanima kako se v delovnih dneh prebivalstvo premika iz enega področja v drugo. Raziskovalci hočejo svojo nalogo izvesti, upoštevajoč obstoječe ceste. Zaradi tega bodo raziskovalci obiskali v teh dneh okrog tisoč goriških družin, ki so bile izžrebane na občini. Na vprašalnih polah ni imena prizadete družine, raziskovalci pa se bodo pozanimali za število družinskih članov, za število uporabljenih motornih ali drugih vozil, za število voženj, ki jih običajno napravi meščan vsak dan. V poštev bodo prišli, kot smo že omenili, predvsem premiki z enega področja v drugo.

Ob vpadnicah v mesto pa bodo ustavljali vozila in postavljali podobna vprašanja samo tistim, ki ne bivajo v Gorici. Tudi tu bodo anketirali približno tisoč avtomobilistov.

Na podlagi ugotovitev te raziskave, upoštevajoč seveda tudi podatke o prometu, ki so jih dobili letos poleti, nato še porast števila avtomobilov, bodo lahko napravili nov načrt o prometu v Gorici. Nekatere ceste bodo najbrž postale enosmerne, tudi tiste, v katerih je precej prometa, morda bodo katero cesto zaprli za avtomobilski promet. Seveda bo treba pri tem upoštevati tudi želje prizadetih trgovcev, prebivalstva in volje občinske uprave.

Po prikazu omenjenega strokovnjaka so v diskusijo posegli številni prisotni. Čez nekaj mesecev bomo lahko imeli analitično sliko o današnjem prometu in s tem v zvezi potrebe našega mesta na tem področju v prihodnjih petih letih.

Goriško županstvo vabi meščane, ki jih bodo raziskovalci obiskali, naj sodelujejo z njimi na najbolj odprt način.

GRADNJA LJUDSKIH STANOVANJ

Dražba za 12 stanovanj v Števerjanu in Sovodnjah

V torek so oddali gradnjo 18 stanovanj v Škocjanu ob Soči

Ustanova za gradnjo ljudskih hiš (IACP) v Gorici je imela pretekli torek na svojem sedežu dražbo, za oddajo gradbenih del za 3 hiše s po 6 stanovanji na področju občine Škocjan ob Soči. Te gradnje so v sklopu nadaljnjih novih gradenj v tej občini za skupnih 300 milijonov lir. Eno tako 6 stanovanjsko hišo bo zgradilo podjetje Mariotti iz Ronchisa za 35,8 milijona lir, drugo v Beglianu podjetje Marega iz Ronk za 36,5 milijona in tretjo tudi podjetje Mariotti iz Ronchisa za 38 milijonov v Isola Morosini.

Komisija za dražbe IACP se bo ponovno sestala v sredo 24. t. m. da bi na dražbi oddala gradnjo 6-stanovanjske hiše v Števerjanu in druge take hiše v Sovodnjah, na osnovi čl. 11 zakona od 27. aprila 1962 ter na osnovi deželnega zakona št. 27 od 29. decembra 1967.

Iz tržiške bolnišnice

Prejšnjo noč, nekaj po polnoči, je 21-letni Vinicio Gottardi, bolničar iz Ronk, ko se je peljal z avtom fiat 600 od Ronk proti Foljanu, iz neznanih razlogov zavozil na desno s ceste ter treščil v drevo. Pri tem je bil ranjen njegov sopotnik 30-letni Sergio Furlan iz Trsta, Vicolo Castagneto 119, ki so mu v tržiški bolnišnici ugotovili udarec v glavo in v obraz, pretres možganov in verjeten zlom desne roke in noge. Pridržali so ga s prognozo. Orožniki so ugotovili, da je avto precej poškodovan.

Za 40 dni pa so pridržali na zdravljenju 31-letnega Francesca Giustiniana iz Carrare pri Padovi, ki se je ponesrečil na delu v ladjedelnici, kjer mu je padlo težko železo na nogo ter mu jo zlomilo in zmečkalo.

Cepljenje proti influenci v Števerjanu

Županstvo v Števerjanu sporoča, da bodo jutri. v petek, začeli z brezplačnim cepljenjem proti influenci. Občanom, zlasti starejšim, priporočajo, da se prijavijo čimprej.

Z Molierom začetek gledališke sezone

V nabito polni dvorani Verdijevega gledališča v Gorici se je v torek zvečer pričela letošnja sezona tržaškega Teatra Stabile. Tržaški igralci so nastopili z Molierovim «Don Juanom» in dosegli precejšen uspeh. Goriška publika je pozitivno ocenila zlasti igro priznanega igralca G. Bosettija, ki je igro tudi prevedel in jo prikrojil današnjim razmeram.

Marsikdo med goriško publiko je z začudenjem gledal oder, kjer ni bilo kuliserije, podobno kot pri nedavni predstavi Brechtovih «Bobnov v noči» v izvedbi slovenskega tržaškega gledališča.

Igralci pa so bili vsi na višini. Sezona se je pričela z zamudo, zato pa bo njen potek intenzivnejši. Prihodnjo sredo bomo imeli že drugo predstavo, tokrat bo na vrsti Pirandello.

Rojstva in smrti

V goriškem matičnem uradu so 17. novembra prijavili 3 rojstva in 4 smrti.

Rojstva: Riccardo Renato, Romina Stefanich, Andrea Bregant.

Smrti: upokojenec 80-letni Luigi Skerl; upokojenec 69-letni Massimo Furlan; invalid 77-letni Vittorio Zanetti; delavec 52-letni Luigi Merluzzi.

Kino

CORSO 17.15—22.00: «Rapina record a New York», S. Connery in D. Cannon; film je v barvah.
MODERNISSIMO 16.45—22.00: «Angelica alla corte del re», M. Mercier in G. Gemma: italijanski film v barvah, mladini pod 14. letom prepovedan.
VERDI 16.30—22.00: «Conto alla rovescia», S. Reggiani in S. Signoret. Francoski film v barvah.
CENTRALE. Samo dve predstavi in sicer ob 17.30 in 21.00: «Il conte di Montecristo», L. Jourdan in I. Furneaux; kinemaskopski film v barvah.
VITTORIA (samo dve predstavi) ob 17.30 in 21.00: «Lawrence d'Arabia», P. O'Toole in A. Guinnes. Barvni film.

Tržič

AZZURRO 17.30: «Qualcuno dietro la porta», C. Bronson, A. Perkins, J. Ireland. Barvni film.
EXCELSIOR 16.00: «La forca può attendere». Barvni film
PRINCIPE ob 17.30: «Veruschka», G. De Luigi, M. Cumani in Quasimodo, barvni film.

Nova Gorica

SOČA (N. Gorica): «Mrličem svoboden prehod», ameriški barvni film — ob 18. in 20.
SVOBODA (Šempeter pri N. Gorici): «Pustolovščine Ali Babe», italijansko-francoski barvni film — ob 18. in 20.
PRVAČINA: Prosto.
RENČE: «Drago bom prodal svojo kožo», italijanski barvni film — ob 20. uri.
DESKLE: «Naj zver crkne», francoski barvni film — ob 19.30.
ŠEMPAS: «Ljubezen in bolničarke», angleški barvni film — ob 19.30.
KANAL: Prosto.

DEŽURNI LEKARNI

V GORICI

Danes ves dan in ponoči je v Gorici odprta lekarna CRISTOFOLETTI, Travnik, tel. 2972.

V TRŽIČU

Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna «Al Redentore», dr. De Nortis, Ul. Rosselli 23, tel. 723-40.

Izleti

Za izlet z letalom v Sovjetsko zvezo, ki ga bo prihodnje leto priredilo prosvetno društvo «Oton Župančič» v Štandrežu, zbirajo vpisovanja na sedežu društva v Štandrežu in na sedežu SPZ, v Ulici Malta 2, tel. 24-95. Izlet bo trajal pet dni, ogledali si bodo Moskvo in Leningrad, v prestolnici Sovjetske zveze bo srečanje z nekim moskovskim kulturnim klubom in ob tej priliki bo tudi koncert pevskega zbora «Oton Župančič».

Darovi in prispevki

Za krvno banko v Gorici je darovala Stefania Stefani 5000 lir.

PRETEKLO NEDELJO V GORICI

Rojaki iz Kobarida pripravili lepo Gregorčičevo proslavo

Njihov vodja Avgust Ipavec prikazal Gregorčičeve značilnosti - Zakaj ne bi te proslave ponovili tudi v Trstu?

Preteklo soboto in nedeljo je bilo v Gorici in okolici nakopičenih več prireditev. SPD je odpeljalo precej ljudi na Martinovanje v Most na Soči, v Štandrežu je gostovalo Slovensko gledališče iz Trsta s «Tremi tički», dan poprej, v soboto pa so v Doberdobu gostovali prosvetarji iz Trbovelj.

V vrsto teh prireditev se je v nedeljo popoldne vpletlo tudi gostovanje pevskega zbora in šolske mladine iz Kobarida, ki so ob sodelovanju orkestra gojencev glasbene akademije iz Ljubljane, priredili v Katoliškem domu v Gorici spominsko proslavo v počastitev goriškega slavčka Simona Gregorčiča. Pri starejših Goričanih je spomin na Gregorčiča še vedno živ. Pač pa je potrebno, da ga tudi mladina spozna še bolj in ga ceni kakor pač ta veliki naš ožji rojak zasluži. Posebno pa je zanimalo Goričane dejstvo, da so hoteli prikazati njegov lik Kobaridci, ki so njegovi najožji rojaki in med njimi tudi najmlajši.

Zato je vladalo za množično prireditev, pri kateri je sodelovalo okrog 150 ljudi, veliko zanimanje v mestu in okolici ter so pri obeh predstavah napolnili dvorano meščani, okoličani in ljudje z druge strani meje. Kobaridci nikakor niso razočarali. Glavna zasluga za to gre predvsem zborovodji in prireditelju celotne proslave, agilnemu Avgustu Ipavcu, ki je pripravil tekst za pisan program in izoblikoval sodelujoče, da so res lepo podali in prikazali lik Gregorčiča, njegovo življenje, trpljenje in delo.

Mešani zbor je zbrano in občuteno podal najbolj značilne pesmi iz njegove zakladnice, ali ki govorijo o njem. Zbor recitatorjev je pravtako mojstrsko podal Gregorčičeve tipične misli in verze; vmes so godbeniki s svojo spremljavo še bolj poudarili najbolj značilne momente. Poglavje zase pa je tvorila šolska mladina, tako v zboru kot s svojimi recitacijami, ki so se nanašale zlasti na tisto dobo Simona Gregorčiča, ko je bil doma tudi sam pastirček med pastirčki. Številno občinstvo je z zanimanjem sledilo izvajanju ter večkrat nagradilo nastopajoče z živahnim ploskanjem.

Vsa predstava je Gregorčiča znova približala goriškemu občinstvu kot menda do sedaj še nobena ter ga posredovala predvsem mladini, ki še ne pozna v dovoljni meri njegovega dela in življenja. Morda je kdo pričakoval več predvajanja Gregorčičevih pesmi tako v petju kot v recitacijah; toda vsa predvajana dela so imela namen posredovati nam njegov lik in njegovo delo ter so v tem v polni meri uspela. To pa je tudi glavna zasluga prireditelja Avgusta Ipavca in nastopajočih in zato je bila prireditev velikega vzgojnega pomena, zlasti za nas, zamejske Slovence, katerim še vedno veljajo marsikateri Gregorčičevi verzi in nauki. Zato bi bilo umestno, da bi kobaridski rojaki, ki so doživeli tako lep uspeh v Gorici, prikazali tudi rojakom iz Trsta svojega in našega pesnika - buditelja ter nastopili z istim programom tudi v Kulturnem domu v Trstu.

Akcija CISL za sindikalno enotnost

Pokrajinski svet CISL za Goriško je imel prejšnji večer sejo na kateri je nadaljeval diskusijo o napredovanju sindikalne enotnosti, ki so jo začeli že 25. oktobra.

Proučili so nove razvojne momente na tej poti tudi izven naše pokrajine. K besedi se je priglasilo več prisotnih sindikalistov in tajnik Padovan je ob koncu povlekel zaključke. Ob koncu so soglasno odobrili resolucijo, v kateri so ponovno poudarili princip sindikalne združitve, odobrili dosedanje delo v tem smislu ter poudarili potrebo nadaljevanja po tej poti za dosego končnega cilja sindikalne enotnosti. Pri tem so priporočili še nove poti in ukrepe, pri katerih naj sodeluje celotna sindikalna organizacija za dosego tega cilja. V tem smislu so poverili pokrajinski organizaciji CISL nalogo, da uporabi vse svoje sile za dosego tega cilja.

Kraja v goriški šoli

V Gorici so neznanci včeraj ponoči okradli blagajno nižje srednje šole Favetti. V pisarno so prišli skozi razbito okno v pritličju stavbe, iz predala tajnikove mize so odnesli 18.000 lir v denarju, bančno knjižico, nekaj znamk in zlato verižico.

V DUHU STARIH TRADICIJ

Z martinovanjem v Mostu na Soči SPD zaključilo letošnjo sezono

Udeležilo se ga je nad 200 planincev - Prisotni so bili tudi zastopniki PZS in primorskih planinskih društev - Uspel nastop štandreških pevcev in mladih igralk

Udeleženci planinskega martinovanja v Mostu na Soči

Dvesto članov in prijateljev je dokazalo s svojo udeležbo na nedeljskem planinskem martinovanju v Mostu na Soči, da je Slovensko planinsko društvo v Gorici eno med najmnožičnejšimi in najbolj priljubljenimi slovenskimi društvi na Goriškem. S to tradicionalno prireditvijo, na kateri ni manjkalo domačnosti, zabave in kulturno-prosvetnega udejstvovanja, je Slovensko planinsko društvo v Gorici zaključilo vrsto prireditev s svojem ljubiljenem letu. Lani decembra so goriški planinci praznovali 25-letnico obnovitve svojega društva, letos so svoje delovanje posvetili 60-letnici ustanovitve goriškega SPD v daljnem letu 1911.

Tudi letos so si za martinovanje izbrali prostrano dvorano hotela «Soča» na Mostu. V našem planinskem okolju je to hotel z največjo kapaciteto, morda pa bi bilo prav, da bi v prihodnjih letih pogledali tudi kam drugam. Vemo, da so goriški planinci naleteli že v prejšnjih letih na težave, ker težko najdeš restavracijo kamor spraviš v isto sobo dvesto ljudi. Vemo da bi bila udeležba še večja če bi bila tudi dvorana večja. Tu pa naletimo na težavo, ker večje prostore težko najdeš.

Dvorana je bila okrašena z okusno narisanimi plakati o planinskem življenju. Za zabavo je skrbel orkester «Galeb» iz Nove Gorice, za jedačo pa dobra kuhinja omenjenega hotela.

Predsednica SPD Jožica Smetova je ob začetku prireditve najtopleje pozdravila vse planinke in planince ter prijatelje, ki so se udeležili martinovanja. Med gosti je pozdravila podpredsednika Planinske zveze Slovenije iz Ljubljane Toneta Bučarja, tajnika Jožeta Rajerja in člana glavnega odbora Rada Lavriča. Nato je še pozdravila predsednika Planinskega društva Ravne na Koroškem Pavla Stropnika ter člana odbora Vinka Krevha, predsednika plan. društva Nova Gorica Antona Srebrniča, predsednika plan. društva Tolmin Narciza Miheliča in odbornika Radka Šavlija, predsednika meddruštvenega odbora primorskih planinskih društev Janka Filija iz Tolmina. Pozdrav društva je predsednica naslovila še na prisotnega podpredsednika goriške pokrajine Marka Waltritscha, na goriškega občinskega svetovalca odv. Petra Sanzina, na podpredsednika Slovenske prosvetne zveze Saverija Rožiča, na ravnatelja slovenskih ljudskih šol dr. Milana Brešana, na predsednika društva «O. Župančič» iz Štandreža Danila Nanuta in p.d. «Danica» z Vrha dr. Leopolda Devetaka.

Sledil je kulturni program, ki so ga v glavnem izvajali člani prosvetnega društva «Oton Župančič» iz Štandreža. Najprej je pevski zbor zapel «Zdravljico» in «Soči», nato so nastopila mlada dekleta iz Štandreža v dveh enodejankah. Mlade igralke poznamo že iz prejšnjih nastopov, z dvema enodejankama pa so v nedeljo nastopile prvič. Katjuša Ožbot, Erika Zavadlav in Lilijana Žigon so igrale humoresko «Botra Nerga», Klavdija Mučič, Dorela Cingerli in Elizabeta Prinčič pa enodejanko «Kdo je gospodar v hiši». Mlade igralke so bile deležne navdušenega aplavza. Z uspehom je napovedovala Irena Žigonova. Sledil je solospev mladega Livija Rožiča, ki je v pastirski monduri zapel Gregorčičevo «Veseli pastir», nato je še enkrat nastopil štandreški pevski zbor.

Sledila je tombola, ki je pritegnila razumljivo pozornost vseh prisotnih. Številke so iz vrečke vlekli najmlajši planinci, na razpolago je bilo kar sedemnajst činkvin in pet tombol. Seveda sta največ pozornosti pritegnila zajec (1. tombola), ki ga je dobila Sandra Bavconova in fazan (2. tombola), ki ga je dobil Jože Ruchini.

Na vrsti je bila večerja, po njej pa ples, ki je trajal do poznih ur.

Tudi letošnje martinovanje Slovenskega planinskega društva v Gorici je popolnoma uspelo.

«Meteor» bo ponovno zaposlil večino odpuščenih delavcev

Na sedežu deželnega odborništva za industrijo in trgovino je odbornik Dulci včeraj sprejel predsednika tržiške družbe «Meteor» odv. Laurija. Lauri je povedal, da je vojska naročila družbi vrsto naročil, zaradi česar namerava «Meteor» nekoliko razširiti svoje obrate. Na sestanku sta obravnavala tudi možnost ponovne zaposlitve nekaterih delavcev, ki jih je družba svoj čas vzela v službo na podlagi terminske pogodbe in nato prekinila z njimi delovni odnos. Lauri je v tej zvezi zagotovil prof. Dulciju, da bo «Meteor» ponovno zaposlila večino odpuščenih delavcev, tokrat na podlagi redne delovne pogodbe. V kratkem se bodo predstavniki družbe v tej zvezi sestali s predstavniki sindikalnih organizacij. Srečanja naj bi se udeležila tudi odbornik za industrijo in trgovino Dulci in njegov kolega za delo Stopper.

VČERAJ PONOČI V MARIANU

Iz Dizorzove pisarne so odnesli železno blagajno

Neznanci so nemoteno delali več ur, ker je bil pes čuvaj zaprt v sobi - Blagajno so izruli iz zida - Odnesli so 1.200.000 lir

V Marianu so včeraj ponoči običajni neznanci okradli zastopnika avtomobilov alfa romeo Ivonna Dizorz. Omenjeni zastopnik ima v Marianu veliko skladišče avtomobilov z delavnico, v njej nima čuvaja, on sam pa biva v neki drugi stavbi. V skladišču ima psa čuvaja, ker pa je ta zelo hud, ga gospodar drži zaprtega v neki sobi.

Neznanci so za to okoliščino verjetno vedeli, saj so prišli v pisarno skladišča in tam nemoteno ostali, tako vsaj menijo raziskovalci, več ur, nekateri pravijo celo sedem. Nihče jih pri tem ni motil, tako so lahko s pomočjo hidravličnih in mehanskih strojev iz zida izruli železno blagajno ter jo z avtom odpeljali.

Železna blagajna je bila zazidana en meter in pol od tal 28 centimetrov globoko, visoka je bila dvajset centimetrov, široka pa štirideset. V njej je imel Dizorz milijon in dvesto tisoč lir ter vrsto čekov.

Krajo so opazili včeraj zjutraj Dizorzovi uradniki. Obvestili so orožnike v Marianu, pri preiskavi pa sodelujejo tudi orožniki iz Gradiške in iz Gorice. Doslej krivcev niso našli, o ukradenih čekih so obvestili vse prizadete banke, tako da se bodo morali lopovi zadovoljiti samo z denarjem, ki so ga ukradli.

PO KONGRESU FURL. FILOLOŠKEGA DRUŠTVA

KULTURNA RAST FURLANŠČINE IN SLOVENŠČINE

Zakaj je bil letos sen. Pelizzo nekoliko bolj umirjen

Furlansko filološko društvo je letos jeseni imelo svoj 48. filološki kongres v Pušji vesi oziroma v Venzonu. Vodil ga je, kot že toliko let, čedadski župan senator Guglielmo Pelizzo. Letos ni bilo na tem kongresu opaziti nobenega odločnega nastopa za pravice furlanskega jezika, pa čeprav Furlani še niso dobili priznanja in pravice, da bi se furlanščina učila v šolah in da bi slišali svoj jezik pri mašah in s prižnice.

Ni izključeno, da so resnične govorice o tem, da imajo centralne rimske oblasti dovolj Pelizzovega zavzemanja za enakopravnost furlanščine in da so mu dale to tudi razumeti, ko pa je Pelizzo pri novoletnih srečanjih emigrantov pokazal podobno obotavljanje, ko se je izgovarjal, da je za beneščino že prepozno in da se zato ne more potegovati za slovensko narečje svojih volivcev v Nadiških dolinah.

Zato so pa toliko višje izzveneli kulturni glasovi, ki pa le kažejo, da je gibanje Furlanov za svoj jezik globoko usidrano v čedalje širših furlanskih kulturnih krogih.

Kulturni odsek filološkega društva «Int Furlane» (Furlansko ljudstvo) je poklonil predsedniku Pelizzu enega prvih izvodov misala «Messal Furlane»; to je mašnih molitev v furlanščini.

Podpredsednik filološkega društva dr. Ciceri je izpolnil svojo nalogo s tem, da je obvestil občinstvo na kongresu, katerim furlanskim pesnikom, pisateljem črtic in povesti ter celo romanov v furlanščini je posebna žirija furlanskih strokovnjakov dodelila prve nagrade. Deželni svetovalec Di Caporiacco je pohvalil deželni odbor za zavzemanje, ki ga je pokazal za izdajo šolskih knjig v furlanščini in s tem pripomogel, da se bo furlanščina širila tudi med šolsko mladino.

Skoraj močneje kot intervencijo voditeljev filološkega društva je bilo čutiti navzočnost zastopnikov deželne uprave v osebi predsednika deželnega sveta Ribezzija in odbornika Giusta. Konkretno je Giust poudaril vlogo dežele z njenim novejšim zakonom o katalogiziranju vseh umetniških del v deželi. Šele ko bo sestavljen splošen in popoln seznam vseh umetniških del v deželi, bo mogla dežela ukreniti potrebno za njihovo ohranitev ali restavriranje.

Popoldne so člani kongresa zaključili svoje delo s tem, da so se v katedrali udeležili maše v furlanščini. To pa naj bi bilo pričevanje časa, pa čeprav so v Furlaniji maše v jeziku furlanskih vernikov, še redkost.

Beneškim Slovencem ni nerodno pred Furlani, ker dobivajo ti svoj furlanski misal, kar tiskajo pomožna šolska berila, ker se pojavlja čedalje več furlanskih pesnikov in pisateljev, kajti tudi beneški Slovenci imajo kaj pokazati na kulturnem polju. Že sto let imajo svoje pesnike, svoje skladatelje ljudskih pesmi, imajo svoje liste v slovensko-beneškem narečju in v knjižni slovenščini, na radiu nastopajo kot recitatorji in pevci svojih pesmi. V nekaterih cerkvah imajo stalne svete maše v svojem slovenskem narečju. Med njimi se širi široka slovensko-beneška kultura doma in v emigraciji. Njihovi «senjani» — šagre niso več samo plesno rajanje, ampak na njih tudi pojejo, plešejo in recitirajo svoje prastare ljudske pesmi. Število njihovih osveščenih ljudi, tudi intelektualcev, iz leta v leto narašča. Kulturne kali se v Beneški Sloveniji na široko razraščajo, tako da jih ne more nihče več izkorenini.

Furlani in Slovenci končno doživljajo celo v narodnostno nestrpni videmski pokrajini svoj kulturni preporod.

al. re.

Štanjel bodo obnovili

Obetajo mu velik turistični razmah

Štanjel z znamenitim gradom, katerega nastanek sega dobra tri stoletja v preteklost, ter še bolj znamenitimi ostanki utrdb vrh kopastega griča, ki segajo tja v 11. stoletje, bodo postopoma obnovili. V februarju 1944. leta, ko so se vodile v njegovi neposredni okolici velike bitke med Nemci in partizani, so namreč večino njegovih tipičnih hiš z gradom vred porušili. Potlej je ena najstarejših naselbin v tem delu Slovenije začela propadati. Do sedaj ni razen redkih posameznikov nihče ničesar žrtvoval, da bi ohranil stare zgradbe v značilnem kraškem arhitektonskem stilu. Republiška skupščina je pred časom uvrstila celotno naselje med 14 najpomembnejših slovenskih kulturnih spomenikov. S tem je spomeniško-varstvena služba prevzela določene pravice in obveznosti do ohranjevanja njegovih spomenikov.

Doslej je bilo že več poskusov, da bi to redko zgodovinsko naselje sanirali. V Sežani so ustanovili celo poseben odbor za sanacijo naselja. Žal se je vedno ustavilo pri glavni oviri — denarju. Končno so strokovnjaki republiškega zavoda za spomeniško varstvo izdelali idejni načrt, po katerem bi celotno naselje toliko sanirali, da bi postalo zanimivo za turistična vlaganja. Po sestanku tega odbora, ki je bil predvčerajšnjim, smemo upati, da se bodo stvari končno premaknile z mesta. Še v tem letu naj bi začeli z adaptacijo znamenite kraške hiše pri vodnjaku, ki jo bodo usposobili za neke vrste muzej etnografskih značilnosti Krasa. Prav tako bodo začeli z obnavljanjem zidov gradu ter nekaterih drugih zgradb v njegovi neposredni okolici. Zatem bo prišel na vrsto park ob naselju ter vrsta drugih objektov, ki predstavljajo potencialne možnosti za turistično afirmacijo. Za sedaj imajo na razpolago za začetna dela 280.000 dinarjev. Upamo, da je to le začetek. Naselje bo namreč potrebovalo večmilijonsko naložbo, preden bo sploh mogoče govoriti, da je postalo zanimivo za turistične investitorje.

Na tem mestu naj omenimo, da so nekateri navdušenci, kljub pomanjkanju denarja, že nekaj storili za afirmacijo Štanjela. Uveljavila se je namreč kiparska kolonija študentov ljubljanske akademije. Doslej so v dveh sezonah postavili na njegovih tesnih ulicah ter v parku nekaj kipov, ki ponazarjajo življenje in delo ljudi ter kraško pokrajino.

L. K.

Jesenski motiv iz Krogel (Foto M. Magajna)

OB LETALSKI NESREČI BLIZU LIVORNA

Promet naglo narašča z njim število žrtev

V zadnjih letih imamo že okoli milijon mrtvih na leto
Nove naprave za varnejši promet na morju in v zraku

Blizu Livorna je kakih 20 plovnih objektov in okoli 2.000 ljudi, ki se trudijo, da bi potegnili na površje razbitine letala, ki je pred tednom dni trešćilo v morje in odneslo s seboj v smrt 52 mladih življenj. Nesreča je presunila vse, kajti 52 življenj, posebno še tako mladih, je veliko. Toda teh 52 žrtev je le kaplja v morju enega milijona in več človeških žrtev, kolikor jih zahteva promet s svojimi modernimi prevoznimi sredstvi. In pri tem se bomo za trenutek ustavili:

V zadnjih letih umre na cestah železnicah, pri letalskih nesrečah in brodolomih okoli milijon ljudi na leto. V primeru letala v Livornu ni šlo za trčenje v zraku, toda trčenj v zraku je vedno več, trčenj na morju je vedno več, trčenj na železniških progah je vedno več, da ne govorimo o avtomobilskih incidentih,

Ustavimo se najprej pri letalskih nesrečah, kjer so trčenja vedno pogostejša. Piloti potniških letal že z nekakšno nervozo sedajo pred komandno ploščo, kadar morajo čez Atlantik. Hkrati pa je znano, kako so njihovi živci napeti v trenutku, ko morajo iz «kontrolnih con» posameznih velikih mednarodnih letališč. Približevanje letališčem ali odletanje z letališč, pa tudi prehod iz ene «kontrolne cone» v drugo, predstavljajo nekakšne nevralgične točke z najpogostejšimi incidenti. Čeprav se nam zdi, da je nebo prazno, je postal že problem, kako urediti posamezne «proge», da bo promet bolj varen. To se pravi, da je naša tako imenovana civilizacija privedla že do gneče tudi v zraku. Potemtakem imamo gnečo na cestah, na progah, na morju, posebno v nekaterih ožinah, in gnečo v zraku. Povsod nam torej postaja tesno. Iz tega logično, izhaja vprašanje, kako preprečiti nesreče, ki se često spremenijo v katastrofe.

Nekateri menijo, da bi morali pomorske proge točno «vrezati» na zemljevide, ker da se bodo le tako preprečila trčenja, ki postajajo vedno pogostejša, saj so samo v Rokavskem prelivu v desetih mesecih letošnjega leta imeli že 20 trčenj s tragičnimi posledicami. V začetku leta so imeli v Rokavskem prelivu kar tri trčenja v enem dnevu. Res je, da imamo v Rokavskem prelivu zelo gost promet, toda v Rokavskem prelivu veljajo tudi točno določeni «prometni predpisi», potrjeni celo z mednarodno konvencijo. In ti predpisi zahtevajo, da se morajo vse ladje, ki plujejo iz preliva proti Severnemu morju, držati «na desni», to se pravi, da morajo pluti ob francoski obali. Obratno pa morajo ladje, ki plujejo v obratni smeri držati svojo desnico in pluti ob angleški obali. Med tema dvema «kanaloma» pa obstaja prosta cona, to se pravi «mednarodne vode», koder plujejo ladje po uvidevnosti svojih kapitanov.

Da bi se temu odpomoglo, so britanski pomorski častniki ter inženirji, ki se ukvarjajo s prometom, izdelali in izpopolnili novo razmeroma ceneno napravo, ki naj omogoči večjo varnost za plovbo po morju, to se pravi, ne le skozi Rokavski preliv, pač pa po vseh morjih. Ne glede na to, ali so ladje opremljene z radarji ali ne, bodo morale v bodoče imeti tudi «napravo proti trčenju», to se pravi neko napravo, ki bo opozarjala kapitana ladje na neposredno nevarnost trčenja z drugo ladjo. Nova naprava, ki so ji nadeli ime «remcal», obstaja pravzaprav iz navadnega majhnega kompjuterja, ki na osnovi radarskih podatkov ugotavlja «položaj ladje», ki prihaja nasproti, oziroma, ki pluje ob strani. V samih nekaj sekundah more ta naprava dati komandantu ladje točne podatke o tem, kje bi mogla njegova ladje trčiti ob drugo, če bi nadaljevala plovbo. Cena tega aparata je sorazmerno majhna — komaj 150 angleških funtov,

Ameriški in francoski strokovnjaki pa so neodvisno eni od drugih in skoraj hkrati izdelali na temelju tega britanskega «mini»-kompjuterja nekoliko bolj zapleten vendar odličen aparat, ki bi prišel v poštev za letala. Vsi dosedanji poskusi govore, da bo nova naprava zelo koristna. Pravzaprav gre za tridelno napravo in sicer v smislu njenega namena. Aparat mora najprej odkriti «navzočnost» drugega letala na tako imenovanem «polju letenja», nadalje mora aparat označiti, ali je letalo že v «nevarni bližini», končno mora aparat opozoriti na «neposredno nevarnost». Prva naloga aparata je torej odkriti navzočnost drugega letala ob pomoči radarja, druga naloga je, opozoriti na nevarno bližino in v tem smislu aparat daje pilotu točne podatke o letalu, ki se je «nevarno približalo», tretji sistem pa je zelo zapleten, hkrati pa zelo gotov, ker aparat avtomatično prevzema kontrolo leta in izpelje letalo iz «cone neposredne nevarnosti», in to ne glede ali pilot upravlja letalo ročno ali je vključil aparat za avtomatično vodenje letala.

Še največ prometnih nesreč in žrtev pa beležimo na cestah. Sredstva, ki bi vozača opozarjalo na nevarnost, ni. Še ni avtomobila z radarjem ali čim podobnim. Res je, da bi se tudi glede tega moglo kaj storiti, toda glavna teža, kar se varnosti tiče, bo še dolgo, morda za vedno ostala na treznosti in razsodnosti človeka, ki seda za volan. Koliko treznejši in previdnejši bo, tem bolj gotovo bo živ in zdrav prišel do cilja.

ZADNJE MODNE REVIJE SO TO POTRDILE

Na račun tako imenovane visoke mode se vedno bolj uveljavlja konfekcija

S tem ni rečeno, da je visoki modi odklenkalo, vendar ne bo več to, kar je bila
Ohranila bo vlogo učiteljice v modi in usmerjala bo okus in modo nasploh

Ko je govor o modi, je vse bolj pogosto slišati o modi «boutique», «pret a porter» in o «konfekciji», vse manj pa o «visoki modi», pa naj gre za pariško, italijansko ali kako drugo visoko modo. Že samo to dejstvo nas opozarja, da preživlja «visoka moda» krizo in da so iniciativo diktiranja ženske, pa tudi moške mode, prevzela industrijska podjetja konfekcije, kot tudi vse bolj številne boutiques, ki se od konfekcije razlikujejo v tem, da nudijo svojim klientkam modele, ki niso izdelani v seriji.

Visoka moda, to je moda ekskluzivnih modelov, ki so si jih lahko privoščile le izredno bogate, često tudi ekstravagantne ženske, začenja izgubljati tla pod nogami, kar je najbolj jasno pokazal tudi uspeh, ki ga je imela nedavno modna revija kakih 50 tovarn konfekcije v Franciji. Kupci z vseh strani sveta so se za modele te modne prireditve naravnost pulili, medtem ko je bil rezultat modnih revij pariške visoke mode, glede na izredno visoke cene proizvodov, bolj slab.

S tem seveda ni rečeno, da je visoki modi po svetu dokončno odklenkalo ter da ne bo imela več besede, ko gre za nakazovanje smernic in idej, katerim naj bi ženske, pa tudi moški, sledili. To funkcijo bo verjetno visoka moda še opravljala. Obdržala bo tako nekakšno mesto učiteljice mode, medtem ko si bodo manj izvirne in domiselne tovarne konfekcije ter lastniki vse bolj številnih boutiques delili dobičke s prodajo svojih proizvodov. Enim slavo — drugim pa dobiček. Vprašanje je le, če se bo visoka moda lahko zadovoljila le s to vlogo, saj je znano, da so stroški za vzdrževanje ateljejev visoke mode ter njihovih številnih manekenk in drugih uslužbencev, izredno visoki. Res pa je tudi, da je na svetu — ob vedno večjem življenjskem ritmu — vedno manj žensk, pa četudi bogatih — ki bi bile pripravljene plačati samo za eno obleko, ki jo bodo lahko oblekle enkrat ali kvečjemu dvakrat, ogromne vsote denarja.

Prav sedanji način življenja, ki daje ženski možnost, da se lahko uveljavlja na raznih področjih javnega življenja, ki pa jo tudi obvezuje, da je vedno elegantno in primerno oblečena, je brez dvoma tudi vplival na sedanjo krizo v visoki modi,

Tu pa nastaja zopet drugo vprašanje: bodo ženske sedaj spremenile svoj okus ter mirno sprejele dejstvo, da bodo bolj serijsko oblečene in se tako odpovedale svojim željam, oziroma idejam, ki jih je visoka moda, kljub svoji ekstravagantnosti ter večni želji po novem, vendarle nosila v sebi?

Odgovor na to vprašanje prepuščamo bodočnosti. Prepričane pa smo — saj smo same tudi ženske — da se bo le malokatera z lahkoto odpovedala svojemu okusu in svojim kriterijem glede modnih novosti. Res je, da nas konfekcija vse bolj preplavlja, da nas različne reklame in propagandna gesla silijo, da si marsikdaj kupimo nekaj takega, kar je proti našemu okusu in proti našim načelom; res pa je tudi, da so prav pojavi raznih novih modnih tendenc v popolnem nasprotju z modnimi tendencami, ki so v tistem trenutku na površju, najbolj jasen dokaz, da se ženska, kar zadeva modo, ne bo pustila povsem uniformirati in da si bo, kljub praktičnosti modelov iz konfekcije, ki so tudi cenejši, skušala tudi s pomočjo teh ustvariti garderobo, ki bo njej najbolj odgovarjala,

Tovarne konfekcije, pa tudi razne boutiques in druge trgovine z modno konfekcijo, bodo morale to željo in težnjo žensk upoštevati. Visoka moda pa se bo morala s svoje strani potruditi, da se približa okusu in možnostim širšega kroga klientk in ustvarjati modele, ki bodo dostopnejši ženskemu, pa tudi moškemu svetu kot doslej.

Potem pa to ne bo več visoka moda — bo marsikdo ugovarjal. Mogoče res. V klasičnem pomenu besede bi visoka moda izgubila na svojem prestižu, če bi se preveč približala potrošniku, to je, če bi postali njeni artikli na svetovnem trgu bolj množični. Res pa je tudi, da se mora tudi visoka moda sprijazniti z zahtevami časa ter se približati ženskemu svetu tako, da mu bo ostala sicer nekak kažipot novih idej in modnih smernic, istočasno pa tudi tisto središče, iz katerega bodo lahko konfekcijska in druga podjetja črpala ideje za svoje, vedno bolj pestre ter sedanjemu okusu prilagojene proizvode.

«Biti modni ustvarjalec ni lahek poklic,» je izjavil eden izmed francoskih modnih «kraljev» ob zadnjih modnih revijah pariške visoke mode. Prav rade volje mu verjamemo. Iskati vedno nekaj novega, pri tem pa upoštevati vse komponente, ki so z modo povezane, ni lahka zadeva. O nečem novem govoriti, je danes skorajda nemogoče, saj vidimo, da se moda ponavlja, pa čeprav se nam zdi v prvem trenutku povsem nova. Važno pa je, da znajo modni ustvarjalci v pravem trenutku izkoristiti pravo idejo, pa četudi ta ni prav čisto nova.

N. L.

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Kolektivna v Tritticu

Letos poleti je 12 tržaških slikarjev razstavljalo v mestu Erba, kjer je živahna slikarska dejavnost združila tamkajšnje umetnike in one iz sosednih krajev v močno skupino, ki sedaj vrača obisk z veliko razstavo v galeriji «Tritticc». 24 dobrih slikarjev razstavlja tam izključno slike z lepotami stvarstva. Ne sledi jim pa v tem edinole Alberto Albonico v abstraktnem olju «Sam proti vsemu svetu», po načinu intarzije pa se razlikuje Eugenio Corti.

Oceniti vsakega posebej tu ni mogoče, so pa to brez izjeme odlični ustvarjalci. Iz mesta Como jih je tu šest: akvarelista Berra in Pavla Corticelli ter pokrajinarji Denti, Gattellaro, Regina Manzoni-Costantini in Fioriana Scala. Pet jih je iz samega središča Erba in sicer slikarke Bomman, Frigerio in Pirovano ter slikarja Bertacchi in Brambilla. Ostali prihajajo iz bližnjih mest, kjer delajo na šolah ali samostojno.

Ascorti se nam kaže s krepkimi deli, nežnejša so vijoličasto skladna olja Berlascinija. Bogani izstopa po zelenkastih odtenkih, Luzzan pa v črno-rjavem sozvočju. Bolj dekorativen je Masera, rahlo zameglen Rondani z dežjem potez pa slika Santoni, enako seveda tudi Bricola in Folco. Za ljubitelja lepih slik je ta prikaz gotovo pristen umetniški užitek, saj jo lahko mirne vesti priporočamo med najuspelejše razstave galerije Tritticc.

MILKO BAMBIČ

NA FILMSKIH PLATNIH

J. Skolimowski:

«La ragazza del bagno pubblico»

Originalni naslov: DEEP END. Izvor: Zahodna Nemčija — ZDA 1970. V glavnih vlogah Jane Asher, John Moulder-Brown, Diana Dors. V kratki vlogi (bere «Tribuno Ludu») Jerzy Skolimowski.

Nemško-ameriški proizvod poljskega režiserja, ambientiran v rekonstruiranem Londonu. Že to pove, da je tema filma ne kak nacionalni miljé, temveč doživljanje današnjega človeka v splošnem pomenu besede. S tem je povedano, da Skolimowski (tu kot v svojih ostalih filmih) ne obravnava tako imenovanih «družbenih» ali «političnih» problemov. To mu dopušča globlji pogled v življenjsko problematiko, ki je možen le kot metahistorična kritika realnosti. V tem kot v drugih današnjih najboljših filmih je vsako spreminjanje prepuščeno realnosti sami; film je lahko le formalna (ne praktična) zavest te realnosti.

Skolimowski je nedvomno eden izmed največjih živečih filmskih režiserjev. Njegova uporaba filmskega jezika je med najpopolnejšimi: vsak detajl živi zase v okviru posnetkov in gradi splošni občutek solipsizma. «Globoki konec» (tako zveni prevod originalnega naslova) niha med nemogočim individualnim čutnim izrazom in reificirano realnostjo, ki zaustavi ta «élan vital» in vzbuja protislovje; zaključi se v enačbi erotika-nasilje in erotika-smrt (enačba, ki jo označuje rdeča barva), zaključni obrazom živ-mrtva reši protislovje in ga hkrati prenese v neskončnost.

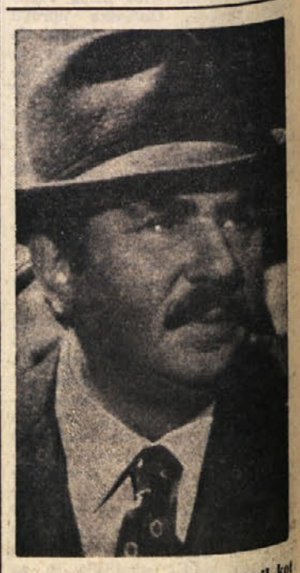

Gino Cervi bo ponovno nastopil kot Maigret. Tokrat kot sloviti policijski agent v pokoju

J. P. Mocky:

«Un uomo solo»

(L'orgia della violenza)

V glavnih vlogah: Jean-Pierre Mocky, Sylvie Bréal itd.

Režiser — igralec Mocky ima zanimiv čut za naključnost. Ves film je razgibana zgodba, v kateri se osebe srečujejo pa naključju in v čudnih okoliščinah, se zapuščajo, se ubijajo, umirajo itd. Nedvomno je v režiserjevih namenih vzbuditi občutek absurda in spačenosti. Omenimo kot primer dve postranski sceni (kar dokazuje, da je Mocky posebno pazljivo izdelal zgodbo): prizor, v katerem pade zasledovalcu protagonista kaplja krvi na lice, si jo obriše in misli, da dežuje; ali pa prizor, v katerem gre mimo po cesti velikanska gospa s psom. Omenili bi lahko še dosti drugih primerov

Ko smo filmu priznali to zasługo, moramo pa takoj dodati, da vzbuditi predvsem trenutno zabavo, ne pa kak globlji občutek. Vse skupaj preveč temelji na zunanjem mehanizmu in ni poglobljeno. Ne glede na to, da je preveč politične dvoumnosti.

SERGIJ GRMEK

HOROSKOP

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Treba bo napeti vse sile, da boste dokončali dolgočasno, vendar pa donosno delo. Izogibajte se preveč zgovornim znancem.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Uveljavite svoje zamisli, ker boste s tem uveljavili tudi sami sebe. Novosti v družabnem življenju.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Ohranite samostojnost, tudi če delate z drugimi. Ne izdajajte tajnosti, ki vam jo je zaupal prijatelj.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Ne zavračajte opozoril izkušenih oseb. Predno sklenete ljubezensko zvezo, skušajte ugotoviti, kakšna so vaša občutja.

LEV (od 23. 7. do 22. 8) Ugoden dan za pogovore z osebami, ki vam lahko pomagajo pri izboljšanju položaja. Zdravje odlično.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Vztrajajte pri svojih idejah, ki bodo imele dober odmev. V družinskem okolju neprijetno nesoglasje.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Zelo pozitiven dan za tiste, ki se ukvarjajo s trgovanjem. Potruditi se boste morali, da v družini napravite red.

ŠKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) V delavnem okolju in tudi izven njega bodo zadovoljni z vašim dinamizmom. Ne gre pozabiti stare ljubezni.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Če hočete urediti vse, ne smete sprejeti novih nalog. Družinski problem bo treba energično rešiti.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Vsi vaši napori bodo zaman. Potrebna je pazljivost, da ne pride do preobrata. V družabnem življenju novosti.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) sprejmite nase riziko poklica brez pretiravanja. Uprite se svoji egoistični težnji. Zdravje odlično.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Ne prehitevajte dogodkov in gradite le na trdnih temeljih. Svojih čustvenih težav ne obešajte na veliki zvon.

TONE SVETINA

239.

UKANA

DRUGA KNJIGA

Zavedala se je, kako koprneče ga ljubi in obožuje, kako jo je zasužnjil s svojo težko ljubeznijo. Posedela sta, da ji je povedal, kako je bilo v bolnici, in ona njemu, kako je bilo z njo.

Ko so borci že spali, je Primož vstal in ji rekel:

«Če si za to, se sprehodiva.»

Brez besede je šla za njim skozi sadovnjak in čez senožet za hišo, dokler ju niso ustavili pasovi njiv s cvetočo ajdo. Dvignil jo je v naročje. Oklenila se ga je okoli vratu kot otrok matere, kakor takrat, ko jo je nesel čez reko. Noge so se mu ugrezale v prst, hodil je počasi, toda trdno. Nesel jo je čez nekaj dišečih njiv in spet čez senožet v gozd nad grapo, kjer je tekla reka. Nesel jo je, kot bi jo ugrabil tujemu plemenu in si jo prilastil. Pod starim drevesom je pobožno pokleknil, jo položil na tla in se rahlo upehan zleknil poleg nje. Naslonila se je nanj in mu zaprla usta s poljubi.

Vsa drhteča od nepričakovanega snidenja se je prepustila njegovemu objemu, potem ga je objemala tudi sama z nezadržano strastjo, kot bi se bala, da ga bo že jutri spet izgubila. Zagrnjena v molk zvezdne noči, utripajoče skozi veje starega drevesa, sta se ljubila molče, z ognjem, ki upepeli vse razen želje po obstoju. Ljubila sta se tako, ko da bi morala kmalu umreti. Utapljala sta se v bolečinah nežnosti, ki jo porodi strah pred večnostjo. Od nepopisne sreče je podrhtevala vsa njena notranjost. Gledala ga je zamaknjeno in iskala besed, s katerimi bi mu razodela svojo srečo. Prelepo je, da bi moglo trajati, se je kot vedno oglašalo v njej vprašanje prihodnosti, ki je prežala nanju, neznana in temna, kakor v nedrih zemlje... Tako kot še nikoli je bila mehka, zaupljiva, nežna, da se je Primož bal, da mu bo ušla iz rok in izginila, kot izgine v vetru lep oblak.

Z njim je začutila v sebi novo življenje. Zdaj je nagonsko vedela, da je res, kar je slutila. Vse njeno naročje je bilo kot njiva, ko jo oblije topel dež in sončni žarki prebude v njej semena. Razpočijo se lupine teme... Vzklijejo v življenje... V plodečem vetru zadrhtijo mlade bilke...

Nežno se je sklonila nadenj in mu zašepetala v uho:

«Primož, moram ti odkriti skrivnost, ki te bo razveselila.»

Bral je srečo v njenih očeh in molče čakal njenih besed kot razodetja.

«Dobila bova otroka.»

«Otroka?» je zašepetal začudeno in jo objel še tesneje, kot ne bi verjel, da se v džungli tega ugonabljajočega sveta sredi nesmiselnega klanja in grobov, ob stokih umiranja, ki preplavljajo ves planet, lahko zgodi čudež — spočne novo življenje...

«To bo najin otrok, moj in tvoj. To bo bitje, kakršno sva midva oba, kar si ti in jaz,» mu je šepetaje ponovila, kar ji je bil pisal iz bolnice.

V tem trenutku mu je bila spet tako blizu kot takrat, ko je hrepenel po njej v bolestnih sanjah in smrtnem boju.

«Ali je to lahko res?» je vprašal naglas.

«Res je, Primož. Rada bi ti rodila sina, preden bom umrla.»

«Ne govoriva o smrti, če sva spočela življenje. Otrok potrebuje oba.»

Potem sta molčala in poslušala glasove nočnih ptic. Iznenada mu je zamišljeno rekla:

«Primož, ne veš, kako se bojim, da se ne bi kaj zgodilo najinemu otroku. Tako me je strah, kot bi že vnaprej vedela, da bo kaj narobe. Otrok lahko umre, še preden pride na svet,» je zaihtela in se stisnila v zavetje njegovih rok.

«Ne boje se! Ti se vedno nečesa bojiš. Morda brez potrebe. Zdaj sem tu in varoval te bom kot svoje lastno življenje.»

Ko sta se vrnila, je še vedno tlel taborni ogenj. Preden sta zavila na skedenj, kjer je Vojko pripravil ležišče za vse tri, ji je Primož dejal:

«Škoda, da je treba tako dolgo čakati, da se rodi otrok.»

«In toliko trpeti, preden pride na svet... in da zraste. Potem pa ti ga vzamejo in ugonobijo...»

Ob tej misli je bila žalostna kakor vse matere sveta, ki izgubljajo svoje otroke zaradi velikih človeških nesmislov...

16

Že naslednji dan je prihajal na brigadne položaje namestnik divizijskega komandanta Svarun. Po bataljonih je izbiral prostovoljce za pohod v Dolomite. Tudi Vojko, Primož, Kečа, Slavc, Jelen in nekateri drugi so se mu pridružili. Ano je Primož zaupal Pajku, ker so predvidevali dolg in nevaren pohod.

Po uničenju Črnega vrha je zajel bele postojanke v Dolomitih preplah. Vesti o diviziji, oboroženi s topovi in in angleškim orožjem, so se širile po vaseh kakor kužna bolezen. Ljudje so govorili o groznih zadnjih trenutkih črnovrške posadke, ki je junaško umrla v plamenih. Resničnim vestem so ljudje dodali mnogo grozljivih izmišljotin, ki so poslabšale vzdušje v belem taboru.

Divizijski štab se je po Svarunovi zamisli odločil za nenaden in tvegan vdor udarnih skupin v srce Dolomitov, v bližino Ljubljane. Svarun je izbral sedemdeset mož Prešernove brigade, Karel pa okoli sto iz Vojkove brigade. Sprejela sta večidel prostovoljce, mitraljezce, komandirje in komisarje, same prekaljene borce.

S Cerkljanskega sta obe udarni skupini krenili skupaj proti zelenim obronkom Žirovskega vrha, ki se je kopal v zahajajočem soncu. Od tam so se v prvem mraku spustili proti meji, kjer jih je ustavil pas zaminiranih žičnih ovir, ki so svoj čas ločile nemško in italijansko okupacijsko cono. Brez nezgod so napravili prehod in se znašli na ozemlju, ki je spadalo pod trdnjavo belih. Po vseh večjih naselijih so bile postojanke, ki so utripale z lučmi v noč kot potuhnjene zveri v džungli.

Kolona se je skrbno izogibala naselij, poti in krajev, kjer bi se utegnila srečati z belogardisti. Vso noč so molče hodili po skrivnih stezah, včasih kar skozi gozd, zdaj navzdol, zdaj navzgor. Delali so velike ovinke, da bi prišli čim dlje neopaženi.

Svarun je stopal za vodičem-domačinom. Orožje je imel pripravljeno na strel, oči so se mu nevarno svetlikale. Če jim napad uspe, bo propaganda o nedostopnosti Dolomitov skopnela čez noč, kakor svež sneg v zgodnji jeseni. Sorodniki partizanov in aktivisti bodo spet dvignili glave in se oddahnili od belogardističnega nasilja. Svarunu je bilo pri duši kot pregnancu, ki se vrača na svojo zemljo. Vsako stezo, greben, kamen in drevo je poznal tudi v temi. Zaselki, hribčki in gozdiči so ga pozdravljali kot prijatelji. Tu se je spoprijel z Lahi leta 1941. Od mitraljezca se je povzpel na položaj komandanta odreda, v katerem se je boril tudi Karel. Peklilo ga je, da so izgubili Dolomite. Še v letu 1942 je bilo tu vodstvo Osvobodilne fronte. Prebivalci, čeprav pobožni, so bili s srcem za upor. Potem je prišlo do političnih in vojaških napak, ki se jih je spominjal z grenkobo. Nekateri voditelji so ustvarili tako vzdušje, da ni šel noben borec brez strahu v štab odreda, če so ga poklicali. Po nepotrebnem so pobili precej ljudi, namesto da bi jih bili skušali pridobiti. Nehote se je spomnil na Gada. Zdaj se je čudil, kako je mogel ta stari žandar, ki je bil krvolok že po naravi, toliko časa paševati v Dolomitih. Nemara zato, ker je vsakogar, ki je zoprval njegovim zamislim, takoj ubil. Ljudje so skrivnostno izginjali. Karla bi rad ustrelil zato, ker se je bil premaknil od stražarskega mesta petdeset metrov. Bilo bi po njem, da ga niso rešili člani komiteja. Svarun se je čudil, kje je našel moč, da se je Gadu upri takrat, ko so se ga vsi ogibali in bali. Pred

V TRENING TEKMI V FIRENCAH

Ducat golov reprezentance ki je pokazala lepo igro

FIRENCE, 17. — Kandidati za sestavo italijanske nogometne reprezentance, ki se bo v soboto pomerila z Avstrijo, so danes odigrali trening tekmo, v kateri so premagali Lucchese (C liga) z 12:1 (5:1). Reprezentanti so nastopili s tako postavo:

PRVI POLČAS

Zoff; Roversi, Facchetti; Bertini, Bet, Santarini; Prati, Benetti, Boninsegna, De Sisti, Riva.

DRUGI POLČAS

Zoff; Roversi, Perego; Bedin, Cresci, Santarini; Prati, Benetti, Gori, Sala, Chiarugi.

Vrata Luccheseja je branil v prvem polčasu Albertosi, v drugem pa Mancini.

Trening, katerega si je ogledalo 8.000 gledalcev, je trenerja Valcareggija povsem zadovoljil. Ekipa je prikazala hiter nogomet, z dovolitimi menjavami, mladi igralci pa so se izkazali tudi z odločnostjo in požrtvovalnostjo.

Jutri bodo opravili reprezentanti v Covercianu še zadnji trening, popoldne pa bodo z avtobusom odpotovali v Rim. Uradno postavo italijanske reprezentance bodo objavili v petek. Če ne bo prišlo do nepredvidenih sprememb, bi morala biti v glavnem enaka, kot je bila postava ekipe iz prvega polčasa današnje trening tekme.

* * *

DUNAJ, 17. — Trening tekmo je danes odigrala tudi avstrijska reprezentanca. Drugoligaško enajsterico Hinteregger je premagala s 7:0 (3:0).

* * *

V 8. skupini tekmovanja za evropski pokal narodov sta se reprezentanci Z. Nemčije in Poljske razšli v Hamburgu pri neodločenem izidu brez golov. Nemci so se s tem že uvrstili v četrtfinale.

Lestvica: Z. Nemčija 10 točk (6 tekem), Poljska 6 (5), Albanija 3 (6), Turčija 3 (5).

Odigrati morajo še tekmo Turčija - Poljska.

* * *

V Eindhovnu je v tekmovanju za evropsko prvenstvo Nizozemska odpravila Luksemburg z 8:0. Končna lestvica te skupine: 1. Jugoslavija 9, 2. Nizozemska 7, 3. V. Nemčija 7, 4. Luksemburg 1. Jugoslavija se je uvrstila v četrtfinale.

* * *

V finale nogometnega tekmovanja za pokal moštev prve lige sta se uvrstila sarajevski Željezničar, ki je danes v polfinalni tekmi doma premagal Vojvodino z 2:0 (1:0) in Svoboda iz Tuzle, ki je v Splitu premagala Hajduka z 1:0 (1:0).

NOGOMET — TEDENSKI PREGLED 2. IN 3. AMATERSKE LIGE

NAŠE EKIPE PREJELE V NEDELJO V ŠESTIH TEKMAH KAR 15 GOLOV

2. AMATERSKA LIGA

Sedmo kolo tega prvenstva je bilo za naše ekipe precej naporno. Vesna in Juventina sta zmagali, Breg in Zarja pa sta ostala brez točk. Na lestvici ni prišlo do večjih sprememb. S. Michele zdaj vodi s kar tremi točkami naskoka pred Zarjo.

VESNA

Križani so si priborili proti S. Anni visoko zmago, čeprav v začetku tekme ni kazalo najbolje. Domačini so prevladovali in so celo zastreljali enajstmetrovko. Kasneje pa so Križani zaigrali kot prerojeni. Dosegli so tri gole in pobrali tako obe, dokaj dragoceni točki.

JUVENTINA — BREG

Miran Kuret, odbornik Brega, ki je bil tudi med številnimi gledalci tekme v Štandrežu, je o srečanju izjavil to: «Brežani so zgrešili taktiko. Ker so imeli okrnjeno postavo, bi morali namreč igrati bolj zaprto in se bolj posluževati protinapadov. Ker se je pa zgodilo prav nasprotno, je to seveda izkoristila Juventina. Brežani so oblegali nasprotna vrata z neurejenimi napadi, ki so bili delo posameznikov, ne pa skupnih prizadevanj. Domačini so sprožili več protinapadov in v enem od teh so tudi prišli do gola, ki je odločil srečanje.»

ZARJA

Bazovci so doživeli prvi poraz v tem prvenstvu, ki je bil poleg tega tudi hud. Za Zarjo je bilo usodnih prvih 30 minut igre, ko so nasprotniki kar trikrat potresli njeno mrežo. Poraz s 4:1 pa je za Zarjo vsekakor prehuda kazen, pa tudi za njene navijače, ki so prišli v nedeljo bodrit v Štarancan svojo ekipo v res rekordnem številu (300).

IZIDI 7. KOLA

Flaminio — Aurisina	1:1
S. Anna — Vesna	0:3
Juventina — Breg	1:0
CRDA — Inter SS	0:0
Staranzano — Zarja	4:1
S. Michele — Libertas	2:0
CMM — Muggesana	3:1

LESTVICA

S. Michele	14
Zarja	11
CMM in Vesna	9
Flaminio	8
Breg in Aurisina	7
Inter SS, Muggesana in Juventina	6
Libertas	5
Staranzano in S. Anna	4
CRDA	2

PRIHODNJE KOLO

Libertas — Staranzano
Zarja — Muggesana
Vesna — CMM
Inter SS — S. Anna
Aurisina — Juventina
CRDA — S. Michele
Breg — Flaminio

3. AMATERSKA LIGA

Skupina N

Kot je bilo pričakovati, je prišlo v tej skupini na vrhu lestvice do sprememb. Po petem kolu sta namreč na vrhu Portuale in Cartimavo s točko prednosti pred ekipo Giarizzole. Na dnu lestvice pa je ostal položaj nespremenjen.

PRIMOREC

Odbornik Primorca Bruno Kralj je o tekmi svojega društva s Cartimavo povedal: «Nasprotnik je bil močnejši. Zato smo se morali sprijazniti s porazom. V prvem delu tekme so se naši fantje dobro držali, kasneje pa so popustili. Kljub temu se čudim dejstvu, da je bil nasprotnik toliko hitrejši od domačega moštva. Naši igralci so preveč oklevali in čakali na žogo. To je bilo za trebensko ekipo seveda usodno, saj je treba za žogo teči, ne je pa čakati. Tako so tudi v nedeljo nasprotni igralci često prestregli žogi pot, ker niso igrali dovolj požrtvovalno.»

IZIDI 5. KOLA

Giarizzole — S. Marco	1:1
Cartimavo — Primorec	4:0
Rojanese — ACEGAT	0:0
CMM B — Bar Veneto	3:0
Viani — Portuale	0:1

LESTVICA

Portuale in Cartimavo	9
Giarizzole	8
Devin	7
S. Marco	6
CMM B	4
Primorec	3
Bar Veneto	2
ACEGAT in Rojanese	1
Viani	0

PRIHODNJE KOLO

ACEGAT — Portuale
Rojanese — Primorec (ob 10.30 v Križu)
Bar Veneto — Devin
Libertas S. Marco — CMM B
Viani — Cartimavo

Skupina O

Tudi v tej skupini je prišlo do sprememb na vrhu lestvice. De Macori je namreč izkoristil počitek Primorja in se je povzpel na prvo mesto. S tem je obenem potrdil, da resno računa na končno zmago. Naj še omenimo, da je v petih tekmah te skupine padlo kar 25 golov, kar je rekordno število.

UNION

De Macori je premagal Podlonjerce z visokim izidom. Union pa kljub porazu ni razočaral. Zaigral je dobro in je bil v glavnem enakovreden nasprotnik višje kvotiranemu De Macoriju, ki pa je imel v igri več sreče.

OLIMPIJA

Po nepričakovanem porazu z enajsterico iz Rocola je igralec Olimpije Ladi Blažina povedal to: «Po prvem golu smo dejansko zgubili ves polet. Res pa je sicer tudi, da smo nasprotnika nekoliko podcenjevali. Stopili smo na igrišče z namenom, da bi ne zapravljali točk. Zgodilo pa se je tako, da smo bili premagani. Po tem porazu je jasno prišla na dan potreba po spremembi sistema igre in tudi ustroja moštva.»

IZIDI 5. KOLA

CCOP — Libertas Barkovlje	1:3
Union — De Macori	0:3
Olimpija — Libertas Rocol	2:3
Libertas Prosek — India	6:3
Virtus — Esperia	2:2

LESTVICA

De Macori	9
Primorje in Libertas Prosek	8
Libertas Barkovlje	6
Olimpija	4
Virtus, Libertas Rocol, Esperia in India	3
Union	2
COOP	1

PRIHODNJE KOLO

India — Primorje (9.00 Prosek)
Libertas Prosek — Libertas Rocol
Esperia - Union (14.30 Sv. Alojzij)
De Macori — COOP
Libertas Borkovlje — Virtus

B. R.

SINOČI V ABERDEENU ZA POKAL UEFA

Aberdeen 1 Juventus 1

V Aberdeenu je sinoči Juventus v povratni tekmi dosegel proti domači istoimenski ekipi neodločen izid 1:1. Strelca golov sta bila v drugem polčasu v 5. min. Anastasi (J) in v 33. min. Harper (A).

Juventus je igral s tako postavo: Carmignani; Spinosi, Marchetti; Furino, Morini, Salvadore; Haller, Causio, Anastasi, Capello, Bettega.

Ker je Juventus v prvi tekmi zmagal z 2:0 se je tako uvrstil v višje kolo.

NAMIZNI TENIS — TEDENSKI PREGLED

Pirova zmaga Sokola

B LIGA

V četrtem kolu moške namiznoteniške B lige bi v nedeljo skoraj prišlo do presenečenja. Sokol je namreč z izredno težavo premagal ekipo ARS iz Vicenze.

Izidi

Sokol — ARS	5:4
S. Marco BM — Montedison	5:3
Duomofolgore — TT Bolzano	6:3

LESTVICA

Sokol	8
Duomofolgore	6
S. Marco BM	4
ARS in Montedison	2
TT Bolzano	0

S. Marco BM in ARS imata tekmo manj.

PRIHODNJE KOLO

S. Marco — Duomofolgore
Montedison — Sokol
ARS — TT Bolzano

TRŽAŠKI POKAL

Včeraj je bilo na sporedu tretje kolo ženskega turnirja za Tržaški pokal. Obe srečanji pa sta iz tehničnih razlogov odpadli.

PRIHODNJE KOLO

Kras — FARI
Julia — ARAC

V četrtek se je začel tudi moški turnir za tržaški pokal. Nabrežinski Sokol je v Tržiču premagal ekipo S. Michele s 6:4. Danes bo Sokol počival, prihodnji teden pa se bo na domačih tleh srečal z Julio B.

Izidi 1. kola

Sokol — S. Michele	6:4
Julia A — Libertas Rocol	10:0
CSI Friuli — Rangers	5:5

MEDNARODNI TURNIR

V soboto in nedeljo bo v Luganu mednarodni turnir, katerega se bosta udeležila Boris Košuta in Sonja Milič.

S. J.

Danes v namiznem tenisu Ardita-Nova Gorica

Na sedežu športnega združenja Ardita v Gorici, Ul. Nizza 36, bo drevi ob 20. uri prijateljsko namiznoteniško srečanje igralcev Ardite z ekipo iz Nove Gorice. Za to tekmo bodo za Ardito igrali: Carli, Mascalchin, Sfiligoj, Barenghi in Tripani.

Ekipa iz Nove Gorice je precej močna, zato bi moralo biti tekmovanje napeto in zanimivo.

OBVESTILO

Zaradi velikega uspeha, ki ga je imel in na željo mnogih, ki se ga niso utegnili udeležiti, bo SPDT še enkrat organiziralo sejem rabljene smučarske opreme. Sejem bo 26. t.m. od 19. ure do 20.30 v Ulici Geppa 9.

KOŠARKA — TEDENSKI KOMENTAR

Bor med kandidati za C ligo?

V nedeljo se bo začelo tudi za Borove člane letošnje prvenstvo. Ponovno bodo zaposlene vse tri mladinske ekipe.

BOROVI ČLANI

Enajst ekip se bo v I skupini D lige potegovalo za vstop v višjo C ligo. Med temi bo tudi Bor, ki je lani v ostri konkurenci zasedel zadovoljivo peto mesto. V letošnjem prvenstvu je nekaj novosti: predvsem bosta napredovali v C ligo kar dve ekipi vsake skupine, in ne ena kot lani. Poleg tega pa bo tudi tretjeuvrščeno moštvo nastopilo na kvalifikacijskem finalu, ne bo pa nazadovanja v promocijsko ligo. Vse to zato, ker je hotela FIP končno preurediti svoj tekmovalni sistem. Število nastopajočih ekip v raznih prvenstvih se je namreč tako povečalo, da je bila preureditev nujna.

Borovci bi torej imeli letos realne možnosti za prestop v višjo ligo. Prav letos pa je ekipi zmanjkal (zaradi bolezni) morda najboljši član, Aleksander Sirk. Z izkušenostjo, ki si jo je ekipa pridobila v zadnjih letih in z Aleksandrom Sirkom bi bil prestop v C ligo mogoč. Tako pa je vsako predvidevanje zelo tvegano, zlasti še, ker bo letos nastopila vrsta novih društev, tuje ekipe pa so se močno ojačile.

Nastopajoča moštva so:

1. Pallacanestro Venezia Lido-Sanson iz Benetk. Lani v promocijskem prvenstvu.
2. Pallacanestro Treviso. Lani v D ligi, zadnji v lestvici.
3. Polisportiva Castelfranco Veneto. Lani v D ligi. Slaba uvrstitev.
4. Unione Sportiva Pro Pace Padova. Lani v D ligi. Izredno groba ekipa. Dobra uvrstitev.
5. Unione Sportiva Virtus Padova. Lani v promocijskem prvenstvu.
6. CUS Padova. Lani v promocijskem prvenstvu. Letošnji prvi Borov nasprotnik.
7. Gruppo Sportivo Tiger Gorica. Lani v D ligi, z imenom Dukcevich.
8. Pallacanestro Hannibal Tržič. Lani v promocijskem prvenstvu.
9. Polisportiva Friulana Cosatto Videm. Lani v D ligi, z imenom Nastro Azzurro.
10. Športno združenje Bor Trst. Lani v D ligi. Peto mesto.
11. GS - SD Cianocolori Trst. Lani prvi v promocijskem prvenstvu.

Prvo tekmo bodo borovci igrali v nedeljo, 21. novembra, ob 11. uri v Padovi proti CUS Padova.

MLADINCI

Borovi mladinci so v nedeljo odigrali prvo kolo proti Ferroviariu. Zmagali so, a igrali so slabo. Za vzroke slabe tekme, smo vprašali trenerja Marija: «Mislim, da je bil glavni vzrok našega slabega nastopa trema, ki je zajela že od vsega začetka igralce. Zanimivo je, da so prav mladi košarkarji, kot so Kapič, Koren in Barazutti, zaigrali mnogo bolje od svojih starejših soigralcev in so prav oni v kočljivih trenutkih dosegli odločilne koše».

«Ekipa je poleg tega zagrešila več začetniških napak. Kako to?»

«Ponavljam, vzrok za to naj bi bila trema. Vsekakor pa bomo morali še dosti trenirati, da bomo lahko odpravili vse tiste napake, ki jih mladinci ne smejo več delati».

«V nedeljo vas čaka težak nasprotnik — Italsider . . .»

«Upam, da bomo zaigrali tako, kot zmoremo igrati. Sicer bi lahko prišlo do prave katastrofe.»

NEDELJSKI IZIDI

Lloyd — Italsider	49:42
Bor — Ferroviario	42:35
POM — Servolana	74:50

LESTVICA

Bor, Lloyd in POM 2 točki, Italsider, Ferroviario in Servonala 0.

PRIHODNJE KOLO (21. 11.)

Italsider — Bor (ob 15.30)
Servolana — Lloyd
POM — Ferroviario

NARAŠČAJNIKI

V drugem kolu naraščajniškega prvenstva so borovci klonili Servolani. Tekma je bila vseskozi napeta, v zadnjih minutah skoraj dramatična. Servolana je zasluženo premagala borovce z dvema točkama razlike. Izenačen je bil tudi boj med obema najboljšima predstavnikoma ekip: Sancin je dosegel 29 točk, borovec Klobas pa 25 točk. «Plavi» se bodo morali zato močno potruditi, da bodo lahko tekmovali za prvi mesti na končni lestvici in bi se tako priborili pravico do nastopa v kvalifikacijskem delu prvenstva.

IZIDI 2. KOLA

Servolana — Bor	54:52
Italsider — Juventus	71:24
SABA — Cianocolori	126:24
Inter 1904 — Liyod	95:45

LESTVICA

Servolana, Inter 1904 in Italsider 4; Bor in SABA 2; Cianocolori, Juventus in Lloyd 0.

PRIHODNJE KOLO (21. 11.)

Lloyd — Cianocolori
Italsider — Inter 1904
Servolana — SABA
Bor — Juventus (20.11. ob 19.30)

PRVENSTVO «POMLAD»

Ponesrečeno gostovanje poletovcev v Gorici. «Oranžni» so igrali brez trenerja Sergija Tavčarja. Kaj se je pravzaprav zgodilo? Vprašanje openskemu trenerju. «Bil sem zaposlen z delom, vseeno pa sem upal, da bom pravočasno dospel v goriško telovadnico. Zaradi navala na cestah pa sem dospel v Gorico, ko se je tekma že končala. Moje razočaranje je bilo seveda veliko, kajti prepričan sem, da bi bili lahko enakovredni domačinom, če bi igrali umerjeno in povezano. Goriški Splügen namreč ni nič posebnega in se zato zares ne morem sprijazniti s tem, za nas gotovo nepričakovanim izidom».

IZIDI 3. KOLA

Splügen Go — Polet	104:49
Lloyd — POM	74:52
Ricreatori — Italsider	47:48
Ardita — Arte	39:67

LESTVICA

Lloyd in Arte 6; POM in Splügen Go 4; Ricreatori in Italsider 2; Polet in Ardita 0.

PRIHODNJE KOLO (21. 11.)

Polet — POM (ob 11. uri)
Italsider — Lloyd
Radici — Ricreatori
Ardita — Splügen Go.

Zadnji dve tekmi bodo odigrali v soboto.

b. l.

V nedeljo Olimpija rocolskemu Libertasu ni bila kos

AKCIJA TREH EKIP KOŠARKARSKE A LIGE

Kongres KPI na poti milanskim industrijcem

Simmenthal, Mobilquattro in Standa grozijo, da bodo odstopile, če bo kongres v športni palači

Poročali smo že o grožnji treh milanskih košarkarskih klubov (Mobilquattro, Simmenthal in Standa), da se bodo odrekli državnemu prvenstvu, če bodo v milanski športni palači v dneh, ko bi morali odigrati prvenstvene tekme (9., 12. in 19. marca) organizirali v tej stavbi kongres italijanske komunistične stranke.

Za odpoved gostoljubja kongresu KPI se je zavzel tudi predsednik košarkarske zveze Claudio Coccia, ki je poslal v zvezi s tem posebno brzojavko milanskemu županu.

Gianni Cervetti, tajnik milanske federacije KPI, je sklical tiskovno konferenco, na kateri je obrazložil stališče komunistov do tega vprašanja. Poudaril je, da bo kongres KPI izredno pomemben politični dogodek, s tisoči delegatov iz Italije in tujine (4 ali 5 tisoč), ter je za tako množico ljudi težko najti primeren prostor. Milanska športna palača pa bi bila v ta namen kot nalašč. Cervetti je tudi izrazil pripravljenost organizatorjev kongresa, da poiščejo kakršnokoli drugo razumno rešitev, v skrajnem primeru pa bi skrčili zasedenost dvorane na res minimalen čas, da bi lahko športna tekmovanja potekala čim bolj v redu. Morda bodo kongres organizirali tako, da bi bili športniki zaradi zasedenosti športne palače prizadeti le en dan, tj. 12. marca.

Seveda pa ne odkrijemo nič novega, če povemo, da spor okrog milanske športne palače še daleč ni samo športnega značaja. Za vso stvarjo stoje predvsem komunistom nasprotne politične sile, saj je znano, da je večina italijanskih košarkarskih klubov «abiniranih» z velikimi industrijskimi družbami, katerih «naklonjenost» do naprednih sil je znana.

ODBOJKA — TEDENSKI KOMENTAR

«Plavi» na četrtem mestu lestvice

Preteklo soboto je moška šesterka Bora izbojevala svojo letošnjo četrto zmago. Po tem domačem uspehu je trenutno tržaški drugoligaš na četrtem mestu lestvice za še nepremaganimi ekipami CUS Turin, SPEM in Alessandrio. Borovci so v petem kolu premagali La Torre s 3:1 in so tako tudi v tej tekmi prepustili po nepotrebnem nasprotniku set. Sam pričetek srečanja je bil več kot obetajoč, saj je bil nasprotnik kaj kmalu potisnjen v obrambo. Tako gladko pa, žal ni šlo naprej. Naši odbojkarji so bili nekoliko živčni in to njihovo živčnost je sodnik s svojimi napačnimi odločitvami še pospeševal. Višek vsega pa smo doživeli v tretjem setu, ko je Suprani iz Ravenne izdatno oškodoval domačo šesterko z nedopustnimi posegi in za nameček še z nerazumljivo tehnično napako, kar je dodatno pripomoglo gostom do te delne zmage. Bor se v tej tekmi ni pokazal v svoji najboljši luči. Bilo je precej napak, z dokaj nihajočo igro, brez prave konstantnosti. To na predvsem zato, ker so slovenski odbojkarji občutno popustili, ko so uvideli, da jim La Torre ni enakovreden nasprotnik.

Izidi B lige

Bor — La Torre	3:1
Olimpia — CUS Turin	0:3
Unipol — Alessandria	2:3
SPEM — Celana Olimpia	3:1
Intrepida — Ferroni	3:1
Gritti — Cuneo	3:2

Lestvica

CUS Turin, SPEM in Alessandria 10; Bor 8; Gritti 6; La Torre, Olimpia in Intrepida 4; Ferroni in Unipol 2; Celana in Cuneo 0.

Prihodnje kolo

Celana — Intrepida
CUS Turin — SPEM
Cuneo — Olimpia
Alessandria — Bor
La Torre — Gritti
Ferroni — Unipol

* * *

Mestna šesterka ARC Linea je v soboto nepričakovano klonila v prestolnici Lombardije s šesterko CUS Milan. Po tem spodrsljaju so Tržačani z dvema točkama na devetem mestu lestvice skupaj s sobotnim nasprotnikom in moštvom Baby Brummel iz Ancone z eno samo zmago. Za njimi je še samo Gargano iz Genove s petimi porazi. Brškone je to precej slabši položaj Tržačanov, kot je pričakovalo vodstvo pred pričetkom prvenstva. Doprinos Ferrariuja in Anderlinija zaenkrat še ni bil kaj prida otipljiv. Peto kolo moške prve lige je bilo občutno v korist gostujočih šesterk. Panini, CUS Parma in Ruini so še neporaženi in seveda na vrhu lestvice.

Izidi A lige

CUS Milan — ARC Linea	3:1
Baby Brummel — Ruini	1:3
CUS Parma — Gargano	3:0
Minelli — Lubiam Virtus	0:3
Petrarca — Panini	0:3
CUS Catania — Casadio	1.3

Lestvica

Panini, CUS Parma in Ruini 10; Lubiam Virtus in Minelli 6; Casadio, Petrarca in CUS Catania 4; ARC Linea, CUS Milan in Baby Brummel 2; Gargano 0.

V prihodnjem kolu igra ARC-Linea doma proti Petrarci iz Padove. To bo spet zanimivo srečanje dveh enakovrednih nasprotnikov in domačin se bo moral pošteno potruditi, če bo hotel podvojiti sedanji izkupiček.

* * *

V drugem kolu ženske A lige je Trinajstičeva vrsta, Casagrande, doma izbojevala prvo letošnjo zmago na račun šibke Presolane. Goriški AGI pa je to pot klonil letos že drugič zaporedoma in poleg tega kar sredi Gorice.

Izidi ženske A lige

Fini — Bartoli La Torre	3:2
Confit — CS Firence	3:0
Casagrande — Presolana	3:0
Cogne — AGI Gorica	3:1
CUS Parma - Coma Cabassi	3:0

Lestvica

CUS Parma, Confit, Fini in Cogne 4; Bartoli La Torre in Casagrande 2; AGI Gorica, Coma Cabassi, CS Firence in Presolana 0.

Prihodnja nasprotnika ekip Casagrande in AGI sta vsaj na papirju razmeroma lahka. Goričanke bodo igrale v gosteh proti zadnji četrtki na lestvici, Presolani, Casagrande pa se bo sprijel v Modeni s Coma Cabassi, ki je po dveh odigranih kolih še vedno praznih rok.

G. F.

KOLESARSTVO

Danec Ole Ritter bo danes skušal postaviti v mehiški prestolnici nov svetovni rekord v kolesarski vožnji na 100 km. Svoj poskus bo opravil na olimpijskem dirkališču.

četo mu je nameraval zavoljo malenkostnega prestopka ustreliti kurirja, nedolžnega fanta. «Če ga ubiješ, te bom ubil jaz,» mu je zagrozil Svarun. Stala sta si nasproti kot dva bika. Gad je presodil, da je vsa četa na Svarunovi strani, zato je vtaknil pištolo v tok. Kaj vse se je še zgodilo, preden se je vodstvo odločilo, naj ga ubijejo sami...

Hodili so mimo domačij, prek dolinic in senožeti, kjer so se nekoč bojevali z Italijani. Spomini so se vrstili kot hude sanje, ki jih ne bo nikoli razvozlal. Zdaj je vedel, da je osnovna človekova dolžnost upreti se vsakemu nasilju. Saj tudi napredno gibanje ni brez notranjih slabosti. Upri se je bil, ko so ga poslali ubit lastno dekle, pa zavoljo tega ni izgubil vere v vstajo. Izgubil pa je vero v nekatere pomeznike, katerih besede so se temeljito razlikovale od njihovih dejanj. V Dolomitih se je prekalil in našel smisel svojega boja.

Čim dalje so bili v Dolomitih, tem več spominov je vstajalo iz temačnih grap in drevesnih senc. Oglašali so se mrtvi prijatelji. Amerikanec, izklesan tridesetletnik, ki ga je sprejel v partijo in ga učil vojskovanja in upiranja... padel je ob pokolu v Belški grapi. Ko je odredni komandant v ognju minometov in topov izgubil glavo, je Amerikanec zaukazal njegovi četi preboj. Takrat je šel prvič prek pristojnosti višjih in udaril... V naskoku je obležal težko zadet. Ustrelil se je sam, večina odreda pa se je prebila. Kdor umira za druge, živi večno! Bilo mu je tako, kot bi Amerikanec hodil z njim in se smehljal. Prav v tej grapi je komandant Janez reševal prestreljeno Marjanco. Nekje onkraj Save sameva brezov križ, kjer ležita oba...

Nepregledna je bila kolona mrtvih senc, ki je šla za Svarunom proti njegovi domači hiši. Zdaj so šli mimo mesta, kjer je po italijanski kapitulaciji zbral nanovo ustanovljeni Dolomitski odred — po nalogu štaba korpusa ga je potem odpeljal v Cerkno. Sto dvajset strojnic in nekaj minometov je stalo pred zravnanimi vrstami. Tisoč mož... V nekaj tednih so razrušili vse utrdbe belih in zavladali na prostranem osvobojenem ozemlju. Sledil je neumen ukrep, da bi se človek razjokal. Razudili so mu odred in ga porazdelili po brigadah, ki jih je zrahljala goriška fronta. V prazen prostor so vdrli iz Ljubljane belogardisti in ga preplavili kot voda, ko predre nasip. Toda višja vodstva imajo vedno prav, tudi takrat, kadar nimajo... Vedno se najdejo opravičila «za višje in daljne cilje». Zamerili so mu, ker je trdil svoje. Zdaj pa se bo zaletavala vsa divizija, da bi opravila to, kar bi takrat lahko opravil odred.

Noč je bledela. Na domačijah pod njimi so se oglašali petelini. Postali so in si odpočili. Svarun in Karel sta se posvetovala in sporazumela, da bosta čez dan obe skupini ostali skriti na gosto obrastlem hribu, ki se je že luščil iz teme

Srečno so ga dosegli. Polegli so po grebenu, tesno drug ob drugem, tako da so tvorili ježevsko obrambo. Na vsakih deset metrov je stala strojnica. Mitraljezci so dežurali, vsi drugi so zaspali.

Vojko in Primož sta skupaj bedela. Z obrobja gozda se je videlo v grapo, kjer je držala pot k zaselku na pobočju. Po poti je prišlo dvanajst belogardistov s strojnico. Ustavili so se streljaj od njih in se nagnetli skupaj kot ovce. Ozirali so se na hrib, kot bi se prerekali, ali naj gredo ali ne. Primož je dvignil šarca in pomeril v gručo. Že dolgo ni streljal, zato ga je imelo, da bi jih pometel. Vojko ga je prijel za roko in mu rekel, naj odloži strojnico. «Ne bodo prišli na hrib,» mu je šepnil.

Kljub temu se je splazil k Svarunu in ga prebudil. Le-ta si je pomencal oči in se splazil k njima. Belogardisti so še vedno stali v gruči, se pogovarjali in kazali na hrib. Čez čas so se zvrstili v kolono in zavili proti njim, nenadoma pa so zavili na desno in se med redkim drevjem izgubili proti naselju.

«Včasih se človek umakne smrti, da sam ne ve, zakaj, in ne da bi vedel za to,» je dejal Vojko Primožu.

Sovražnik jih je vznemiril. Pojavljal se je po vseh grebenih okoli njih. Pri minometu ob cerkvici, pri hišah, povsod so se dvigale patrulje. Šele okoli poldneva se je ozračje umirilo. Vojko in Primož sta se šepetaje pogovarjala, Travnikarjev France pa je smrčal.

«Vojko, kaj naj napravim z Ano, ki je noseča?»

Zdaj, ko ni bilo Gorazda, sta se oba počutila nekam negotovo. Slutila sta težave z Orlovom. Vojko se je zamislil, potem je dejal:

«Na te stvari se ne razumem prav dobro. Morda pa ni... Mnoge ženske v partizanih po več mesecev nimajo čišče ali pa jo zaradi naporov povsem izgube. Počakajva še malo. Če je res, bom govoril s Svarunom. On bo pomagal, da bo zapustila brigado. Prepričan sem, da bi jo Travnikar sprejel pod streho. Mama in Tinka bi skrbeli zanjo.»

«Saj res. Ti misliš na vse. Kar k Travnikarjevim naj gre. Tudi sam bom govoril s Svarunom.»

Čez nekaj časa je Primož vprašal:

«Kako je bilo pravzaprav z Nacem?»

Vojko je pogledal naokrog, če vsi spe, potlej pa potiho rekel:

«Jaz sem ga.»

«Dobro si napravil. Če bi ga bil jaz zadel, ti ga ne bi bilo treba in tudi jaz ne bi bil ranjen... Toda pomisli, kaj se lahko zgodi, če je Gorazd res gestapovec, kot šušljajo!»

Vojko ga je začudeno pogledal:

«Za Gorazda dam roko v ogenj. Vse nas je sprejel v partijo. On nas je vzgojil v komuniste. In bataljon je rešil z Mežaklje z mobiliziranci vred.»

«Toda zdaj bova tudi midva sumljiva.»

«Ne boj se. Gorazd bo dokazal, da je Fazanova obdolžitev iz trte zvita. Blisk bo uredil vse. Gorazd ne bo klonil.»

«Kako pa je bilo z Gabrom?» je vprašal Primož.

«Jaz ne vem. Če bi bil poslušal Drena... toda ni bilo dokazov. Tudi Naca bi bil težko, če ne bi bil videl njegovih oči in njegovih rok, ko je prišel po tablete. Tisti trenutek se je pokopal. Vse, kar se zgodi, je bilo določeno že prej, ima svoj vzrok v preteklosti.»

Primož se je zleknil v mah in zastrmel v nebo. Zasanjano je dejal:

«Ves sem prevzet od te ženske. Kakšno silno ljubezen do življenja je zbudila v meni! Skoraj vso noč sva govorila, pa imam občutek, da si nisva še nič povedala...»

O mraku so vstali in še enkrat pregledali orožje. Še nekaj časa so hodili skupaj, potem pa sta se skupini ločili in tiho odšli vsaka v svojo smer.

Vodstvo kolone je prevzel Svarun. Približali so se gozdovom, ki so obraščali nizko hribovje, ki se je spuščalo v Ljubljansko kotlino. Z grebena so zagledali migljajoče luči Svarunove rojstne vasi in za njo veliko svetlo ploskev, jezero utripajočih luči pod gorami. Svarun se je naslonil na drevo. Poslal je nekaj izvidnikov-domačinov. Na obrazu so mu ležale trpke sence, v očeh se mu je zrcalila grenkoba, ki so jo nakopičila leta krivic. Na tem koščku zemlje je uzrl luč sveta in preživel mladost. Kako zgodaj je okusil prekletstvo lastnine in ponižanja! Prižgalo mu je iskro upora, ki se je razrasla v plamen. Po teh gozdovih se je pretikal bos, s preluknjanimi hlačami, s košarico v roki. Z materjo in sestro je nabiral gobe, jagode in borovnice, ki pa niso bile zanje. Prodajali so jih, da so imeli za sok. Kako je bilo bedno in žalostno pred vedno odprtim vprašanjem, kaj jesti, kako priti do obleke in obutve za zimo. Otroci so nosili drug za drugim obleko in obutev.

Na robu vasi, kjer se je zalomila senca luči s pasovi njiv, je razločil sleme svoje rojstne hiše. Z zavezanimi očmi bi prišel na domači prag. Pred petnajstimi leti so jim hišo s krpami zemlje vred prodali na dražbi. Šest let mu je bilo, ko so zapuščali hišo. Nikoli ne bo pozabil materinih solza, razžrle so mu dušo... Držal jo je za roko in solze so mu polzele po licih, ko je zajokala pred vrati: «Nikoli več, nikoli več se ne vrnemo v našo hišo». Takrat še ni razumel, zakaj zapuščajo hišo s kmečko pečjo, hlev s kravo, konjem in kokošmi, vrt, kjer je pobiral sladke hruške. Šele kasneje je razumel očeta, ko je rekel: «Zdaj smo proletarci». Devetčlanska družina se je gnetla v eni sami sobi.

(Nadaljevanje sledi)

Uredništvo TRST Ul. Montecchi 6/II PP 559 Telefon 793 808 794 638
Podružnica GORICA Ul. 24 Maggio 1/1 Telefon 33 82
Uprava TRST Ul. Montecchi 6/II Telefon 795 823

Naročnina
Mesečno 1.100 lir — vnaprej: polletna 6.100 lir, celoletna 11.000 lir. Letna naročnina za inozemstvo 15.500 lir. V SFRJ posamezna številka 1.— dinar, mesečna 14.— din, letna 140.— din,
Poštni tekoči račun Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Za SFRJ Tekoč račun pri Narodni banki v Ljubljani 501-3-270/1 «ADIT» - DZS, Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22 207
Oglasi Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 200, finančno upravni 300, legalni 400, osmrtnice in sožalja 200 lir «Mali oglasi» 50 lir beseda Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana».
Glavni urednik Stanislav Renko
Odgovorni urednik Gorazd Vesel Izdaja in tiska ZTT - Trst

NAPORNO DELO POTAPLJAČEV VOJNE MORNARICE JE DALO POMEMBNE USPEHE

Morje do sedaj vrnilo trupla sedmih vojakov ponesrečenega letala

Trupla drugih padalcev so še vedno v trupu «herculesa»

LIVORNO, 17. — Potapljači italijanske vojne mornarice in njihovi angleški kolegi so ob zori nadaljevali raziskave na dnu morja, 4 milje zahodno od svetilnika na Mellorii, kjer je 9. novembra strmoglavilo britansko letalo «hercules» C-130, na katerem je bilo šest članov posadke ter 46 italijanskih padalcev. Točno točko, kjer ležijo razbitine letečega vagona, so odkrili komaj včeraj, danes pa je potapljačem uspelo povleči na površje trupla šestih padalcev ter britanskega narednika Leeja. Do sedaj so torej našli 8 trupel, če vštejemo tisto, ki so ga našli pred dnevi kar je bistveno pripomoglo k lokalizaciji letala.

Ugotovili so, da je del letala, ki so ga našli z detektorjem, pravzaprav le del trupa, poleg tega pa so potapljači potrdili, da leži v bližini tudi rep letala, ki je visok približno 12 metrov. Na dnu so raztresene razbitine letala, tako da je dno v resnici prekrito s kovinskimi deli. Kaže, da je večina trupel padalcev še vedno v trupu. Podvodni snemalci, ki jih je pooblastil preiskovalni sodnik, da snemajo ponesrečeno letalo, kar bo služilo v preiskavi, ki so jo odredili tako civilne kot vojaške oblasti, pravijo, da so padalci še v svojih lisastih kombinezonih, padala so v glavnem odprta, kar je zelo verjetno odvisno od močnih morskih tokov, ki so v tistem predelu Tirenskega morja.

Na kraj nesreče je že prispel velik žerjav vojne mornarice, ki bo moral potegniti letalo na površje. To pa nikakor ne bo lahko opravilo, ker je razbitin mnogo, veliki kosi, pa zaradi udarca, ki ga je zadobilo letalo, ko je treščilo v vodo, niso več trdni. Delo žerjava bo otežkočilo tudi vreme, ki je iz ure v uro slabše in kaže, da se bo ponovil položaj izpred nekaj dni, ko je bilo morje tako razburkano in motno, da je bila vsaka akcija za lokaliziranje letala brez uspeha.

Padalski oddelek, kateremu so pripadali ponesrečeni padalci je danes nadaljeval vojaške vaje nekje pri Cecini. S tem oddelkom je bil tudi general Brandi, poveljnik brigade Folgore.

Poveljnik ladje Mirto kapitan Spanio je podčrtal pomembnost vremenskih razmer pri raziskavah. Dejal je, da so imeli pravzaprav veliko srečo, da so našli razbitine letala relativno hitro, ker bi sistematično iskanje zahtevalo mnogo mnogo časa.

Pretirana vestnost argentinskih policajev

BUENOS AIRES, 17. — Trije policijski agenti so umorili človeka in ga skušali predstaviti kot zelo nevarnega kriminalca, da bi se izkazali pred svojimi nadrejenimi in napredovali v službi.

To se je pripetilo 28. oktobra, ko so trije policaji ubili zidarja s 26 streli iz revolverja. V roko so mu dali pištolo, pri truplu pa so pustili kovček, v katerem je bil cel kup orožja. Dejali so, da gre za nevarnega bandita, ki naj bi jih napadel. Preiskovalni sodnik pa ni verjel njihovemu pričevanju in je po daljši preiskavi dokazal, da je bil umorjen nedolžna žrtev policajev.

Velikanska zmaga na nogometni stavi

LONDON, 17. — Neki angleški rudar in vodja neke garaže sta danes prevzela dobitek, ki sta ga zmagala na nogometni stavi. Gre namreč za velo veliko vsoto denarja 250.000 funtov šterlingov (375 milijonov lir).

Rudar je dejal, da se ne bo več vrnil v rudnik, kjer je prebil 35 let svojega življenja, pač pa si bo končno privoščil zasluženi počitek. Drugi dobitnik, pa se bo najprej podal na daljše potovanje v tropske države z ženo in sinovoma, nato pa bo odločil, kaj bo delal.

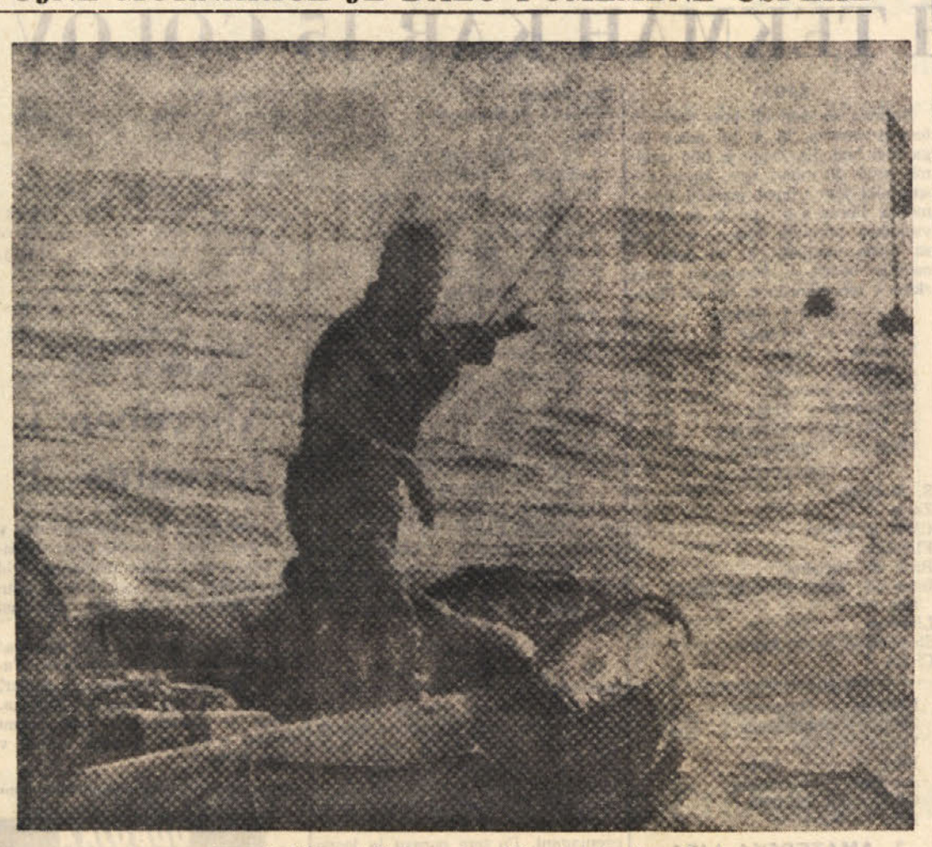

Gumasti čolni potapljačev nad razbitinami britanskega letala

Sestanek izvedencev in odvetnikov, ki so preučili izsledke o Pinellijevi smrti

PAVIA, 17. — Danes se je v Pavii preiskovalni sodnik dr. D'Ambrosio, ki vodi preiskavo o smrti anarhista Giuseppa Pinellija, sestal z izvedenci in odvetniki zasebnih strank, da bi skupaj z njimi preučil prve rezultate poskusov na Pinellijevem truplu.

Izvedelo se je, da so strokovnjaki radiološko pregledali Pinellijevo hrbtenico, poleg tega pa so preučili tudi nekaj slik, ki so jih posnelli časnikarji in ki niso bile nikoli objavljene. Preiskovalni sodnik je tudi poročal o izjavah nekaterih prič. Izvedenci so tudi dejali, da bi bilo pomembno narediti veliko povečavo slik prvih dveh hrbteničnih vretenc.

Sodnik in odvetniki niso ob koncu sestanka dali nobene izjave, izvedelo pa se je, da bodo 13. decembra ponoči pregledali urade milanske kvesture, da bi točno ugotovili točko, kamor je padlo anarhistovo truplo.

Priziv Amalie Fleming

ATENE, 17. — Atenski časnik «Athens News» piše danes, da je lady Amalia Fleming, katero je grška vlada izgnala iz države, pooblastila svojega odvetnika Georgeja Mangakisa, naj vloži priziv proti izgnanstvu.

Uradni grški krogi so demantirali vest, da so oblasti zaplenile imetje lady Flemingove v Grčiji.

PETINTRIDESET LET PO DOGRADITVI

Neuspela prodaja Maginotove linije

Prireditelji dražbe razočarani nad uspehom - Samo en kupec

NANCY, 17. — V Franciji prodajajo na dražbi enega najbolj pomembnih vojaških objektov iz zadnje svetovne vojne. Gre za linijo Maginot, ki je obenem največji strateški spodrsljaj v francoski zgodovini.

Francozi so pokazali zelo malo zanimanja za prodajo Maginotove linije, saj se je za nakup nekaterih njenih delov javil samo Marcel Joffrov iz Metza. Je pa z druge strani to pičlo zanimanje za Maginotovo linijo tudi razumljivo, če pomislimo, da so njeni prostori vlažni, nizki, da so zidovi predebeli ter da spominja na nepreveč slavno poglavje francoske zgodovine.

Monsieur Marcel Joffroy je kupil za 9.000 novih frankov (približno milijon in 100 tisoč lir) opazovalni stolp in bunker, ki pa ga bo verjetno lahko izkoristil le kot klet. Na dražbi sta bila še dva bunkerja ter hektar zemljišča, ki je bil namenjen za obrambo proti Nemcem. Mož, ki je organiziral in vodil dražbo, Poul Hantz, ni zadovoljen z njenim potekom. Dejal je, da se Francozi premalo zanimajo za svojo zgodovino.

Na dražbi je bilo prisotnih približno 40 oseb, med njimi tudi nekateri Nemci. Edini kupec pa je bil monsieur Joffroy. Tudi funkcionarji notranjega ministrstva so bili razočarani, ker so dobili mnogo zahtev po informacijah celo iz Združenih držav Amerike in iz Kanade, na dražbi pa iz teh dveh držav ni bilo nikogar.

Maginotovo linijo so dogradili leta 1936. Dolga je 480 km ter povezuje švicarsko mejo z mejo med Francijo in Luksemburgom. Vojaški objekt je poln opazovalnic, bunkerjev, skrivnih prehodov, tunelov. Linija pa je bila tudi priča leta 1940 bliskovitega napada s strani Tretjega reicha, ko so jo Nemci čisto nepričakovano zasedli in je tako postala simbol nesmiselne in nelogične obrambne gradnje. Imenuje pa se po takratnem obrambnem ministru Andreju Maginotu.

Druga svetovna vojna je bila v ospredju zanimanja Francozov v teh dneh tudi zaradi požara, ki je zajel nekdanji nemški bunker na periferiji Pariza, v mestni četrti Champ Elysées. Plameni so bili visoki 40 do 50 metrov, bilo pa je tudi nevarno, da eksplodira petdeset zabojev dinamita, ki so bili shranjeni v bunkerju, ki ima šest nadstropij. Nekateri so se celo bali za usodo znanega pariškega slavoloka, ki je tam v bližini. Ogenj so končno pogasili danes zjutraj, žrtev ni bilo, materialna škoda pa je ogromna. Pri gašenju je sodelovalo 200 gasilcev.

Policija še vedno išče katoliške aktiviste, ki so včeraj pobegnili iz zapora

LONDONDERRY, 17. — Med spopadom med angleškimi vojaki in katoliškimi gverilci v Londonderryju je bil hudo ranjen 13-letni fant, ki je iskal mater, ko se je znašel med ognjem.

Do streljanja je prišlo ravno ko se je laburistični voditelj Harold Wilson sestal s predstavniki občinske uprave. Wilson je že tri dni na obisku v Severni Irski, vendar ga je prebivalstvo do sedaj zelo hladno sprejelo. Ni se še veliko izvedelo o obisku bivšega ministrskega predsednika, vendar opazovalci menijo, da gre za zelo pomembne pogovore.

Ulstrski predsednik vlade Faulkner je ukazal preiskovalnim organom, naj uvedejo preiskavo, da bi ugotovili morebitne odgovornosti zaradi pobega devetih katoliških aktivistov iz zapora v Crumlin roadu.

Gverilci so se sprehajali po dvorišču zapora, ko so, na dogovorjeno znamenje in s pomočjo nekaterih tovarišev, preplezali devet metrov visok zid. Na drugi strani obzidja sta nanje čakala dva avtomobila. Dva paznika sta skušala preprečiti pobeg, a so ju premlatili.

Britanski vojaki so danes zjutraj aretirali šest aktivistov. Prebivalci so napadli vojake, katerim je šele po dveh urah uspelo pregnati demonstrante.

PO MNENJU AMERIŠKIH STROKOVNJAKOV

Silovita nevihta na Marsu nevarnost za sovjetski sondi

Slike «Marinerja 9» še vedno nejasne - Sodelovanje med sovjetskimi in ameriškimi znanstveniki

PASADENA (Kalifornija), 17. — Tudi slike, ki jih je posnela prejšnjo noč ameriška sonda «Mariner 9» so zelo nejasne z izjemo tistih, ki so jih fotografski aparati posneli na južnem tečaju planeta. Zaradi teh nevšečnosti znanstveniki menijo, da bi bilo mogoče bolj primerno slikati nekatera temnejša področja, ki jih je sonda odkrila, ko se je približevala Marsu. Po mnenju nekaterih znanstvenikov bi to lahko bile vzpetine, ki se dvigajo iz piasti prahu. Ta temnejša področja pa niso na tiru umetnega satelita, ko se ta najbolj približa planetu in ko začnejo delovati televizijske kamere.

Če bo vodstvo programa sprejelo nasvete znanstvenikov, bodo morali znova napisati program za elektronski računalnik, ki urejuje delovanje televizijskih kamer, kar bo seveda zahtevalo precej časa.

Po mnenju nekega ameriškega znanstvenika Carla Sagana bi peščen vihar, ki s tako silo piha na Marsu, lahko onemogočil sovjetskima sondama «Mars 1» in «Mars 2» pristanek na planetu, kajti vetrovi pihajo ponekod s hitrostjo, ki presegajo 500 km na uro. Poleg tega pa bi velikanska peščena plast, ki jo je ponekod nakopičil veter lahko «pogoltnila» sovjetski sondi. Prah na Marsu naj bi bil povsem drugačen od tistega na Luni, ki ima precejšnjo kohezijsko moč in so zato plasti precej solidne.

Sagan, ki je dolgo časa študiral pojave na tem planetu, je dejal da povzročata peščeni vihar dve vrsti vetrov in sicer talni vetrovi, ki so neposredno povezali s topografskimi posebnostmi in atmosferski vetrovi, ki so podobni zemeljskim. Znanstvenik je tudi dodal da bi spreminjanje smeri vetrov z letnimi časi lahko razložilo pojav spreminjanja barve planeta. Nekateri astronomi so tolmačili ta pojav kot znak rastlinstva na Marsu. «Mariner 9» bo verjetno lahko pojasnil ta pojav.

Ameriška in sovjetska vesoljska ustanova sta sklenili, da bosta sodelovali pri teh poskusih in da si bosta izmenjali podatke, ki jih bodo zabeležile sonde na Marsu. Nasa je že sporočila sovjetskim znanstvenikom prve podatke o poletu Marinerja na krožnem tiru okoli «rdečega planeta». Za izmenjavo informacij so vzpostavili posebno teleprintersko linijo med znanstvenima ustanovama.

To je zelo pomembno dejstvo, ker predstavlja prvi korak sodelovanja v raziskovanju vesolja med obema velesilama.

Odslovljena ženska kapetan, ki je zanosila

NEW YORK, 17. — Zvezno prizivno sodišče v New Yorku je danes odločilo, da vojska lahko odpusti kapetana Susan Struck, prvega oficirja ameriške vojske ki je postala mati, medtem ko je redno služila v letalski postojanki, na podlagi principa, da ne koristi državi na splošno, še manj pa vojaškim silam, imeti v svoji sredi vojake ženskega spola, ki so noseče. S svojo odločitvijo, ki je izzvala takojšen protest ženskega gibanja, je sodišče potrdilo stališče ameriške vojske, ki je takoj odslovila Struckovo, potem ko je povila prvorojenčka v letalski postojanki v Severni Dakoti.

Ženska se je uprla odpustitvi in je obtožila svoje poveljnike, da so jo odslovili, ker je zanosila, ne da bi bila poročena, toda sodišče je zavrnilo njen priziv.

PO POROČANJU INDIJSKE TISKOVNE AGENCIJE PTI

Stalno stopnjevanje napetosti na indijsko-pakistanski meji

Pakistanske oblasti uvedle policijsko uro v Daki zaradi delovanja osvobodilnih enot - Heathovo pismo Jahji Kanu za politično rešitev vzhodnopakistanske krize

NOVI DELHI, 17. — Indijske varnostne sile so na meji s Pakistanom odbile napad pakistanskih čet. V akciji sta zgubila življenje dva indijska vojaka, nasprotniki pa so utrpeli hude izgube.

To je že drugi močan napad pakistanskih čet od ponedeljka, ko je indijski vojaški glasnik sporočil, da je 135 pakistanskih vojakov umrlo v napadu, katerega se je udeležilo vsaj 3.000 mož.

Pakistanski napadi pa so na obmejnem področju vsakodnevna zadeva, poroča indijska tiskovna agencija PTI. Agartala glavno mesto zakotne indijske pokrajine Trupura, je bila bombardirana v ponedeljek ponoči, pri tem so bili ubiti štirje civilisti. To je četrtič v treh tednih, da je Agartala, ki leži poldrugi kilometer od pakistanske meje, tarča topovskega ognja.

PTI poroča tudi, da so nekatere enote redne pakistanske vojske skušale prodreti na indijsko ozemlje v pokrajini Bojre, ki leži sto kilometrov severo-vzhodno od Kalkute. Podrobnosti so še neznane, kaže pa, da so jih indijske obmejne čete odbile, nakar so Pakistanci nekaj ur obstreljevali Bojro. Ista tiskovna agencija poroča, da je v ponedeljek pakistanska patrulja kršila indijsko ozemlje v Zahodni Bengaliji, indijski oddelek pa jo je spravil kmalu v beg.

Glasnik vlade Zahodne Bengalije je v Kalkuti dejal, da je položaj na meji izredno napet, še zlasti zaradi stopnjevanja dejavnosti nasprotnikovega topništva. Dodal je, da se je položaj poslabšal tudi zaradi atentatov, ki jih izvajajo pakistanski diverzanti, ki so se vrinili v Indijo z množico pakistanskih beguncev (računajo, da vsak dan prekorači mejo 15 tisoč beguncev).

Ilegalni radio Bangla deša, katerega oddaje je slišati v Indiji pravi, da so pakistanske oblasti uvedle v Daki, prestolnici Vzhodnega Pakistana, policijsko uro, ki je stopila v veljavo danes ob petih in pol po krajevnem času. Po mnenju indijske tiskovne agencije PTI je uvedba policijske ure prvi ukrep proti povečani dejavnosti bengalske osvobodilne vojske. V zadnjih tednih so enote osvobodilne vojske sprožile več akcij proti rednim pakistanskim enotam.

• • •

LONDON, 17. — Glasnik britanskega premiera Edwarda Heatha ni potrdil vesti, po kateri naj bi angleški ministrski predsednik pisal pakistanskemu predsedniku Jahji Kanu in zahteval čimprejšnjo politično rešitev vzhodnopakistanske krize. Glasnik je dejal, da je bila londonska vlada vedno v stiku, od samega začetka krize z vlado v Islamabadu. Potrdil je, da sta se oba predsednika pogovarjala, da pa ni navada britanske vlade predčasno objavljati vsebine in časa pogovorov.

DOMNEVA ANGLEŠKIH IN AMERIŠKIH ZNANSTVENIKOV

Odkrit nov planet v sončnem sistemu

Mnenje ravnateljice tržaškega observatorija prof. Hack

LONDON, 17. — Angleški dnevnik «Daily Telegraph» je danes objavil vest, da pripada, po mnenju astronomov angleškega observatorija v Cambridgeu in ameriškega observatorija v Washingtonu, našemu sončnemu sistemu še en planet, ki naj bi bil med Merkurjem in Soncem. Po poročilu angleškega časnika, znanstveniki domnevajo, da obstaja še en planet, ker so odkrili rahle motnje v krožnih tirih ostalih planetov, ki bi jih lahko povzročalo pravkar odkrito nebesno telo. Kot je morda znano so astronomi na tak način že odkrili druge planete. «Daily Telegraph» je pojasnil, da je domneva o obstoju še enega planeta le sad predhodnega dela.

Ravnateljica tržaškega astronomskega observatorija prof. Margherita De Rosa Hack je v zvezi z odkritjem novega planeta izjavila, da bi ta lahko bil isto nebesno telo, ki so ga slikali med zadnjim sončnim mrkom. Po mnenju profesorice Hackove pa naj bi šlo za planetič ali asteroid, ki naj bi bil tako majhen, da ne bi mogel povzročati zaznavne motnje v tiru planetov. Zato je po mnenju profesorice skoraj nemogoče, da so predvideli obstoj planeta zaradi motenj v tiru ostalih planetov, dodala pa je, da ne more povedati nič točnejšega, ker ne pozna dela angleških in ameriških znanstvenikov.

Vodja cambriškega astronomskega observatorija prof. Dewhirst pa je dejal, da je angleški tisk napihnil vest, kajti to hipotezo so osnovali na zelo majhnem številu podatkov, ki so sad le predhodnega dela. Pojasnil je, da bi moral biti ta planet še bolj oddaljen od Sonca kot Pluton in torej na skrajnem koncu našega planetnega sistema in ne tik ob Soncu, kot je po napaki pisal tisk. Profesor Dewhirst pa je tudi dejal, da je obstoj planeta le hipoteza, ki so jo znanstveniki zasnovali na osnovi skromnih podatkov.

Uradno število žrtev ciklona v Orisi

NOVI DELHI, 17. — Indijski minister za električno industrijo je sporočil uradno število žrtev ciklona, ki je prizadel indijsko zvezno državo Orisa pred dvema tednoma. V strašanskem neurju je zgubilo življenje 9.658 oseb. Kot znano, je veter pihal s hitrostjo 170 km na uro, obenem pa je obširna področja preplavil velikanski val, ki je segel 25 km v notranjost dežele. Ciklon je prizadel pet milijonov 900 tisoč oseb, ki so živele v osem tisoč 540 vaseh ter je poškodoval ali uničil pol milijona stanovanj.

FOGGIA, 17. — Prva italijanska občina, ki bo imela odborništvo za ekologijo, je Foggia. Levosredinska občinska uprava je namreč poverila to nalogo dr. Antoniu Pandisci, ki bo tudi odbornik za higieno in zdravstvo.

RADIO TELEVIZIJA

ČETRTEK, 18. NOVEMBRA 1971

TRST A

7.15, 8.15, 11.30, 13.15, 14.15, 17.15, 20.15, 23.15 Poročila; 7.05 Slovenski motivi; 7.30 Jutranja glasba; 11.35 Šopek slovenskih pesmi; 11.50 Trobentač Rotondo; 12.10 PD Mirko Filej iz Gorice; 12.25 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Trio Boschetti; 17.20 Za mlade poslušalce; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Umetniki in občinstvo; 19.10 Pisani balončki; 19.30 Vam ugaja jazz?; 19.40 Zbor «Zoltan Kodaly»; 20.00 Šport; 20.35 Leto: Obljudena samota, igra v dveh dejanjih; 22.20 Zabavna glasba.

TRST

12.10 Plošče; 14.45 Tretja stran; 15.10 Juke box; 16.00 Verdi: «La Traviata»; 16.40 U. Lupi in njegov ansambel.

KOPER

6.30, 7.00, 10.00, 12.30, 14.30, 17.00, 19.15, 22.30 Poročila; 6.40 Glasba za dobro jutro; 7.10 Jutranja glasba; 8.15 Naši pevci; 8.30 Baročna glasba; 9.00 Mi in naši otroci; 9.10 Juke box; 9.30 20.000 lir za vaš spored; 10.05 Glasbena medigra; 10.15 Z nami je...; 10.30 Poslušajmo jih skupaj; 10.45 Plošče; 11.00 Nove melodije; 11.15 Iz melodije v melodijo; 11.30 Operna glasba; 12.00, 12.45, 13.07 in 15.30 Glasba po željah; 14.15 Ansambli lahke glasbe; 15.00 Prenos RL; 16.00 Primorski dnevnik; 16.20 Deset minut s trobentačem M. Domičem; 16.30 Dirigent Marco Munih; 17.10 «Kralj na Betajnovi», igra; 18.00 Klasična glasba; 18.30 Plošče; 19.30 Spored RL; 22.15 Romantični motivi; 22.35 Jazz; 23.00 Spored RL.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 20.00, 23.00 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.30 Jutranje popevke; 9.15 Vi in jaz; 11.30 Radio za šole; 12.10 Smash; 14.05 Popoldanska oddaja; 16.00 Spored za otroke; 16.20 Za vas mlade; 18.15 Poker asov; 18.45 Sindikalna oddaja; 19.30 Nove italijanske popevke; 20.20 Glasbeni spored z Ornello Vanoni; 21.00 Politična tribuna; 21.30 Neapeljske serenade; 22.00 Simfonični koncert, dirigira G. Cantelli.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 12.30, 13.30, 15.30, 19.30, 22.30, 24.00 Poročila; 7.40 Pojejo «Le Voci Blu» in J. Dorelli; 8.40 Orkestri; 9.50 Radijska priredba; 10.05 Popevke za vsakogar; 10.35 Telefonski pogovori; 12.40 Alto gradimento; 13.50 in 18.05 Kako in zakaj; 15.15 Plošče; 15.40 Enotni razred; 16.05 Popoldanski spored; 18.15 Plošče; 19.02 Zabavni tečaj angleščine; 20.10 Supersonic; 22.40 «Kdo je Jonathan?», 9. nadaljevanje; 23.05 Lahka glasba.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 11.15 Glasba za klavir; 11.30 Polifonija; 12.20 Arhiv plošč; 13.00 Medigra; 14.30 Plošče; 15.45 Koncert sopranistke Ingy Nicolai in pianista Enza Marina; 16.20 Sodobna italijanska glasba; 17.35 Spored z N. Rotondom; 18.30 Lahka glasba; 18.45 Dürenmattova komedija; 21.30 Opera.

FILODIFUZIJA

8.00 Koncert za začetek; 9.00 Glasba in poezija; 9.45 Sodobna italijanska glasba; 10.20 Baletna glasba; 11.00 Medigra; 12.30 Haendlove sonate; 13.15 Simfonična glasba.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.00, 19.30, 22.00, 23.00, 24.00 Poročila; 8.10 Operna matineja; 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo; 9.35 Pesmi in plesi iz Srbije; 10.20 Pri vas doma; 12.10 Dva odlomka iz Foersterjeve opere «Gorenjski slavček»; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Vzhodnonemške pihalne godbe; 13.30 Priporočajo vam...; 14.10 Pesem iz mladih grl; 14.30 Z ansamblom Mojmira Sepeta; 14.45 «Mehurčki» — lirika za otroke; 15.30 Glasbeni intermezzo; 15.40 Naši violinisti igrajo Ravela in Stravinskega; 16.00 «Vrtiljak»; 16.40 Z orkestrom radia Stuttgart; 17.10 Koncert po željah poslušalcev; 18.15 Z ansamblom Jožeta Privška; 18.30 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana; 18.45 Naši znanstveniki pred mikrofonom; 19.00 Lahko noč, otroci!; 19.15 Minute z ansamblom Jožeta Kampiča; 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov; 21.00 Literarni večer; 21.40 Glasbeni nokturno; 22.15 Med novejšimi posnetki našega glasbenega arhiva; 23.00 V gosteh pri tujih radijskih postajah; 23.30 Od popevke do popevke.

ITAL. TELEVIZIJA

12.30 Kulturna oddaja — Narava in človek; 13.00 Oddaja za potrošnike; 13.30 Dnevnik; 14.00 Francoščina; 17.00 Spored za najmlajše — Počitnice; 17.15 Dogodivščine Pujska in Kozlička; 17.30 Dnevnik; 17.45 TV za otroke: Vasquezov zaklad, risanka; 18.15 Povej svojo povest; 18.45 Spored o gorah; 19.15 Kulturna oddaja — Zgodovina grafičnega humorizma; 19.45 Šport in kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Politična tribuna; 21.30 Chayefsky: «Mati», komedija; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

21.00 Dnevnik; 21.30 «Rischiatutto»; 22.30 Kitsch: greh zoper okus.

JUG. TELEVIZIJA

9.35 TV v šoli: Veliki zaspanci, Lepa naša domovina, Aluminij; 10.30 Nemščina; 10.45 Angleščina; 11.00 Francoščina; 14.45 TV v šoli; 15.40 Nemščina; 15.55 Angleščina; 16.10 Osnove splošne izobrazbe; 17.45 Glasbeni ciciban; 18.00 Risanke; 18.15 Obzornik; 18.30 Svet, v katerem živimo; 19.00 Mozaik; 19.05 Enkrat v tednu; 19.20 Vse življenje v letu dni; 20.00 TV dnevnik; 20.55 Četrtkovi razgledi; 21.45 Maupassantove novele; 22.10 Poročila.

KOPRSKA BARVNA TV

20.00 Otroški kotiček; 20.15 Dnevnik; 20.30 TV film iz serije Bonanza; 21.20 Glasbeni spored.

TRŽAŠKI DNEVNIK

VČERAJ V DEŽELNEM SVETU

Začetek razprave o novem zakonu za uresničitev trgovinskih središč

Zakon nakazuje v ta namen 4 milijarde lir - Med predvidenimi deli tudi tovorni postajališči pri Fernetičih in v Štandrežu - 300 milijonov več za tržaško luko - 700 milijonov lir za gradnjo stanovanj za kmetijske delavce

Deželni svet je včeraj izglasoval zakon, ki določa nova finančna sredstva za gradnjo stanovanj za kmetijske delavce. Izrazito socialna vsebina nove norme je naletela na splošno odobravanje, tako da je bil zakon ob zaključnem glasovanju sprejet soglasno. Številni svetovalci so naglasili, da so sredstva, ki jih novi zakon daje na razpolago, zelo omejena glede na dejanske potrebe v deželnem kmetijstvu in so povabili deželni odbor, naj že zdaj razmišlja o možnostih ponovnega finansiranja ljudskih gradenj po tem zakonu v prihodnjih letih. V razpravo so posegli svetovalci Boschi (MSI), Trauner (PLI), Di Caporiacco (MF), Štoka (SS), De Cecco (PSIUP), Moschioni (KPI), Cocianni (KD), poročevalec Del Gobbo (KD) in odbornik za kmetijstvo Comelli. Kakor omenjeno, so se vsi izrekli za zakon, v svojih posegih pa so osvetlili njegovo vsebino iz raznih zornih kotov. V tej zvezi naj omenimo Štokovo zahtevo, naj bi dežela nudila finančno pomoč tudi za popravilo starih kmečkih hiš, svetovalec Moschioni (KPI) pa je naglasil, da gre denar, ki ga dežela nakazuje za gradnjo stanovanj za kmetijske delavce, koristno in hitro v promet, medtem ko ostajajo nakazila za druga javna dela tudi po več let neizkoriščena. Zato je predlagal, naj bi dežela postrgala iz proračunskih postavk še nekaj sredstev (v tej zvezi je prvotno predlagal popravek v zakonsko besedilo, po katerem naj bi dežela namenila gradnji stanovanj za kmetijske delavce še 800 milijonov lir, a je popravek med razpravo umaknil). ter jih koristno uporabila v ta namen, namesto da bi neizkoriščena čakala na bančnih računih.

Odbornik Comelli je obrazložil, da daje novi zakon na razpolago za gradnjo stanovanj za kmetijske delavce 300 milijonov lir v letu 1971 ter nato še po 100 milijonov na leto do vključno leta 1975. Če k temu dodamo finančna sredstva, ki jih je v isti namen nakazala država, je dejal odbornik, bo v Furlaniji - Julijski krajini v prihodnjih letih rešen položaj večjega števila kmetijskih delavcev. Iz poročila, ki spremlja besedilo novega zakona, je razvidno, da bodo nova finančna sredstva uporabljena v videmski in pordenonski pokrajini, kjer je največ odvisnih delavcev v kmetijstvu, ter v občinah Oglej in Krmin.

Deželni svet je nato prešel na drug zakonski načrt, ki predvideva občutne finančne posege v gospodarske in zlasti trgovinske strukture naše dežele. Gre za ponovno finansiranje deželnega zakona štev. 26 iz leta 1967 in za dodatno finansiranje državnega zakona štev. 589 iz leta 1967 iz istega leta v korist tržaške luke. S svojim zakonom štev. 26 je dežela doslej nakazala za gradnjo, opremo in ureditev trgovinskih središč 6,2 milijarde lir, novi zakon pa nakazuje v isti namen še nadaljnje 4 milijarde. Pobude, ki naj bi bile deležne svežih sredstev, so zlasti trgovinski center v Vidmu, tovorni postajališči pri Štandrežu in Fernetičih, pordenonsko sejmišče, tržaška luka in pokrita tržnica v Tržiču. Za tovorno postajališče pri Fernetičih bo dežela nakazala pol milijarde, letni prispevek za tržaško luko pa bo z letošnjim letom dvignila za 300 milijonov lir.

V razpravo, ki se bo nadaljevala na današnji seji, so doslej nastopili svetovalci Pascolat (KPI), Gefter-Wondrich (MSI), Trauner (PLI) in Di Gallo (KD). Vsi so se v bistvu izrekli za novi zakon in vsi so tudi izrazili mišljenje, da prevzema dežela z napovedanimi posegi nase breme, ki bi ga morala prevzeti in nositi država. V tej zvezi so naglasili nujnost, naj se deželni odbor ponovno zavzame za to, da bi država vendarle priskočila na pomoč naši deželi po členu 50 deželnega statuta, ki predvideva, kakor znano, državno pomoč za izvajanje raznih javnih del v Furlaniji-Julijski krajini.